

datum

4 oktober

2023

bemalingsadvies

riolering Julianahof te Noordwijk

status : concept

versie : 1

opdrachtgever

cah infra

t.a.v. R. Hart

Koperslager 7

2631RK Nootdorp

Adviseur

Loots Grondwatertechniek

ing. Erik Loots

erik@lootsgwt.com

+31 (0) 6 533 92 188

kenmerk

22010223B.1

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Bronvermelding.....	4
3	Uitgangspunten.....	5
3.1	Werkzaamheden	5
3.2	Planning.....	6
3.3	Bodemopbouw en grondwaterstand	6
3.4	Omgeving	8
4	Berekeningsresultaten.....	10
4.1	Verticaal evenwicht, grondbreuk, oppervlaktewater	10
4.2	Debiet bemaling.....	10
4.3	Bemalingssysteem	11
4.4	Effect op grondwater in omgeving	12
5	Conclusie en aanbevelingen	13
5.1	Meldings- en/of vergunningsprocedure	13
5.2	Risico's.....	14
5.3	Monitoring.....	15
5.4	Vervolgstappen.....	16
	Bijlage 1 – Gegevens voor specialisten.....	18
	Bijlage 1.1 – Bodemeigenschappen	19
	Bijlage 1.2 – Grondwaterstand.....	21
	Bijlage 1.3 – Verticaal evenwicht berekeningsresultaten	23
	Bijlage 1.4 – Grondbreuk en oppervlaktewater	24
	Bijlage 1.5 – Debiet, verlaging, verplaatsing grondwater per watervoerende laag en maaiveld daling	25
	Bijlage 1.6 – Analyse (GIS-kaarten) en effect op omgeving.....	30
	Bijlage 1.7 – Risicoanalyse project.....	39
	Bijlage 2 – Gegevens lozingsroute (grondwaterkwaliteit).....	43
	Bijlage 3 – Grondonderzoeken	45

1 Inleiding

De opdrachtgever wenst een riolering aan te leggen. De opdrachtgever wenst duidelijkheid op het gebied van grondwater. De opdrachtgever wilt weten welk bemalingssysteem en/of maatregelen noodzakelijk zijn. De opdrachtgever wilt weten welke consequenties dat heeft op de omgeving en welke overheidsnormen van toepassing zijn.

Helderheid op deze punten is van belang, de opdrachtgever wenst een verantwoorde beslissing te nemen over de aanleg van een riolering.

Navigatie bemalingsadvies

Het is mogelijk snel te navigeren door dit rapport. Door op de blauwe tekst te klikken (soms is klikken in combinatie met CTRL knop noodzakelijk). Bijvoorbeeld:

- Door op de tekst in de inhoudsopgave te klikken gaat u direct naar het desbetreffende hoofdstuk.
- Door op de koptekst te klikken gaat u direct naar het desbetreffende onderwerp.

Doel bemalingsadvies

1. [hoofddoel] Noodzakelijk bemalingssysteem bepalen → hoofdstuk 4.3
2. Beoordeling of een vergunning noodzakelijk is → hoofdstuk 5.1
3. Beoordeling of de moeilijkheidsgraad hoog of laag is → hoofdstuk 5.2
4. De risico's bij de bemaling in beeld brengen → hoofdstuk 5.2
5. Monitoring voor risicobeheersing in beeld brengen → hoofdstuk 5.3
6. Vervolgstappen voor een optimaal vervolg → hoofdstuk 5.4
7. Project, bodem, grondwater en omgeving in beeld brengen → hoofdstuk 3 (bijlage 1)
8. Inzicht geven welke parameters/onderzoeken beschikbaar zijn → bijlagen 1 en 3
9. Inzicht geven welke berekeningen zijn uitgevoerd → hoofdstuk 4 (bijlage 1)

Leeswijzer bemalingsadvies

Volgens Loots bereikt het bemalingsadvies het beste zijn doel op het moment dat de opdrachtgever de maatregelen (nut en doel) zo goed begrijpt. We kiezen bewust ervoor zoveel mogelijk jargon en details in de hoofdtekst te voorkomen, dit met als doel de leesbaarheid te verhogen. Met name kennis nemen van hoofdstuk 5 wordt aanbevolen, hierin staan de conclusies en aanbevelingen.

Essentiële specialistische informatie en berekeningen zijn toegevoegd in bijlagen 1 en 2.

Versiebeheer Opmerking

concept 1

Algemene voorwaarden

Op alle, door Loots Grondwatertechniek uitgebrachte adviezen en berekeningen, is de [DNR 2011](#) van toepassing. Niets uit dit drukwerk mag worden veelevoudigd, aangepast en/of openbaar gemaakt, in enige vorm op enige wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Loots Grondwatertechniek, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

¹ Getest met Adobe Acrobat 2017 en PDF Xchange editor

2 Bronvermelding

Onderstaand een overzicht van de door opdrachtgever aangeleverde en gebruikte gegevens.

1. **SBR**. 273.98 *Leidraad voor het onderzoek naar de invloed van een grondwaterstandsval op de bebouwing*. Rotterdam : SBR, 1998.
2. —. 190.03 *Bemaling van bouwputten*. Rotterdam : SBR, 2003.
3. **Rijkswaterstaat - Ministerie van Infrastructuur en Milieu**. Bodemloket. [Online] 2013. <http://www.bodemloket.nl>.
4. **Nederlands Normalisatie-instituut**. *NEN 9997-1+C1-2012*. Normcommissie 351 006 "Geotechniek". Delft : NEN, 2012. ICS 91.080.01; 93.020.
5. **Dinoloket, Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond**. *Ondergrondgegevens*.
6. **GBO Provincies**. *Grondwaterbescherming en -onttrekking*.
7. **Kadaster**. *Basisregistraties Adressen en Gebouwen*.
8. **IDDS**. 1901M210 *bodemonderzoek*. 17-2-2020.
9. **infra, cah**. 2023-026 *tekening*. 27-6-2023.

! Loots Grondwatertechniek staat niet in voor de juistheid en/of volledigheid van de door derden verstrekte informatie en gegevens.

3 Uitgangspunten

De uitgangspunten van dit project staan in dit hoofdstuk. Uitgangspunten zijn de basis van elk project. Bij foutieve uitgangspunten is het resultaat onnauwkeurig. De uitgangspunten zijn belangrijk, controle is wenselijk omdat uitgangspunten wijzigen in een normaal ontwerpproces.

3.1 Werkzaamheden

In tabel 3.1-A zijn de eigenschappen van het project weergegeven. In figuur 1 is het project met kleur gearceerd. De specialistische informatie kan in bijlage 1 worden gevonden.

figuur 1 – situatie project
tabel 3.1-A

projecteigenschappen per onderdeel	lengte ^I [m]	breedte [m]	maximale ontgravingsdiepte [m+NAP]	wand ^{III} [m+NAP]	ontwateringsdiepte ^{IV} [m]	kleur in figuur 1
riolering	2 x 25	1,5~2	-1,1 (-1,4 ^{II})	sleufbekisting optioneel	0,3	donkerblauw

^I bij een aantal onderdelen is de totale lengte verdeeld in een aantal segmenten, bijvoorbeeld 6 x 75 m (450 m totaal lang), of 6x 3 à 4 dagen bemaling (18 à 24 dagen totaal)

^{II} hier is extra diepte voor een grondverbetering (optioneel) toegevoegd

^{III} indien een grond(water)kerende constructie wordt toegepast dan is dat in deze kolom weergegeven. Indien er een getal staat, dan is er een waterremmende wand van maaiveld tot en met deze diepte

^{IV} ontwateringsdiepte is de afstand tussen ontgravingsdiepte (exclusief eventuele grondverbetering) [m+NAP] en de gewenste grondwaterstand [m+NAP]

3.2 Planning

In tabel 3.2-A is visueel en tekstueel weergegeven hoe lang de bemaling duurt. Daarnaast is gelijktijdigheid van bemalingen (indien van toepassing) weergegeven. Het aantal vermelde weken (wk) in tabel 3.2-A is het aantal weken na de start van de werkzaamheden (dus geen weeknummers). Voor de bemalingsduur is (soms) een bandbreedte aangehouden (minimale tot maximale duur).

tabel 3.2-A

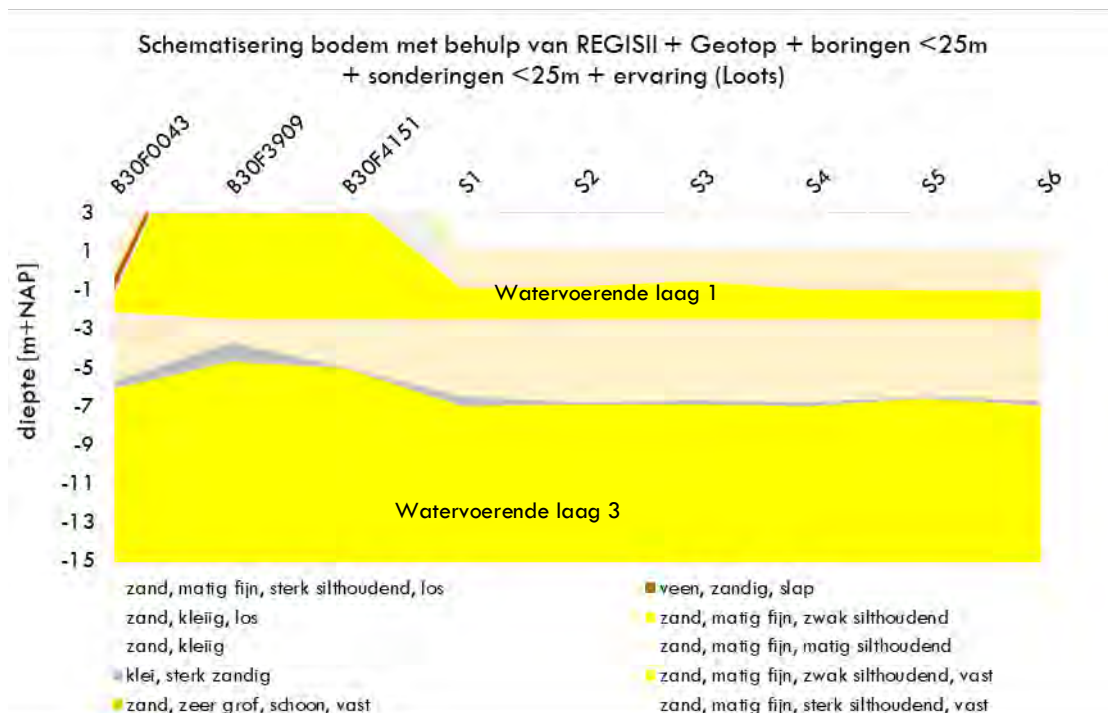
onderdeel	opstart	bemalings- duur [dagen]	wk	wk
	[dagen]		1	2
riolering	1	2 x 2~3	█	█

blauw= opstartperiode bemaling grijs= uitvoeringsperiode werkzaamheden

- ! De bemalingsduur is altijd een inschatting vooraf, belangrijk is dat de bemalingsduur niet te kort is (waardoor effect op de omgeving onderschat worden).
- ! De volgorde van de werkzaamheden kan vaak wel worden afgeweken. Een controle voor eventuele effecten kan echter geen kwaad.
- ! Wanneer onderdelen gelijktijdig uitgevoerd worden (terwijl dit niet het uitgangspunt is in dit rapport), dan moet altijd een controle uitgevoerd worden.
- ! Indien de bemalingsduur veel langer dan noodzakelijk is kan dit resulteren in onnodige extra kosten (zoals monitoring, aanvullende maatregelen, vergunningsplichtig). Het sterk overschatten van de bemalingsduur is niet gewenst.

3.3 Bodemopbouw en grondwaterstand

In figuur 2 is een schematisering van de bodem weergegeven.

figuur 2 – schematisering bodem

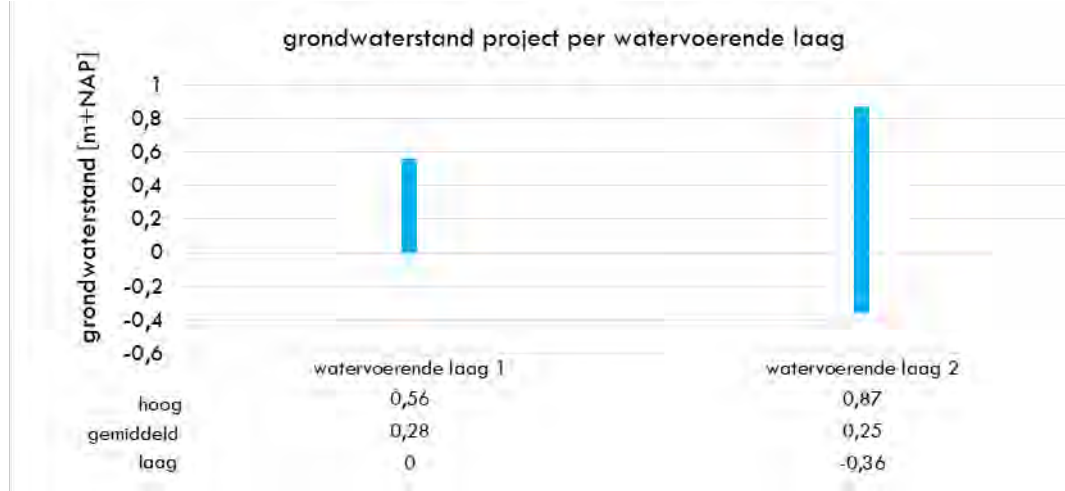
In figuur 3 is de locatie van de bodemonderzoeken weergegeven ten opzichte van de projectlocatie.

figuur 3 – locatie grondonderzoek

In de onderstaande grafieken is per watervoerende laag de maatgevend (hoog, gemiddeld, laag) grondwaterstand ten opzichte van NAP weergegeven. Onder elke kolom in de grafiek is het onderdeel en de maatgevende waarde in tabelvorm weergegeven.

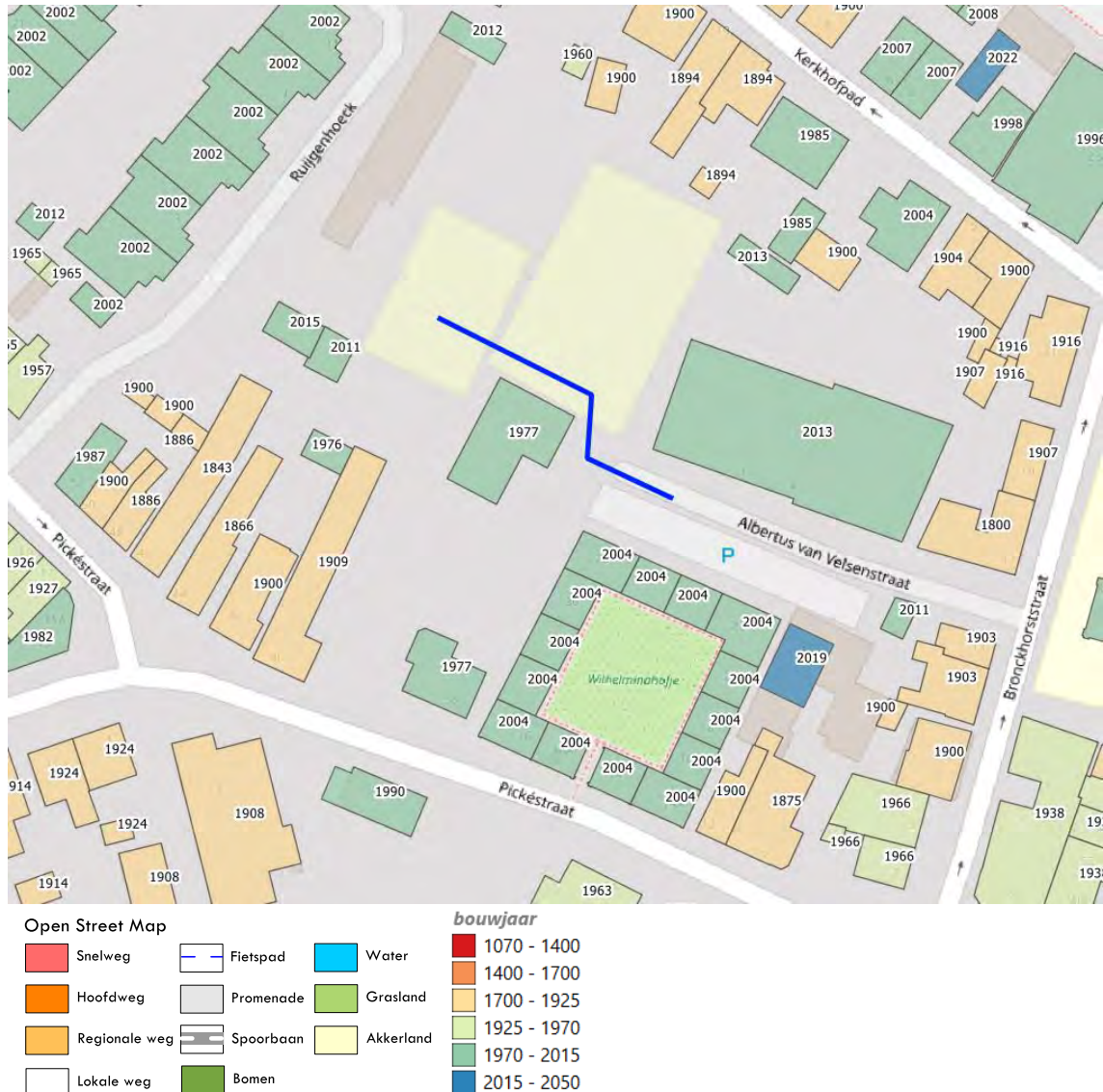
Grafiek 3.3

- ! Er is voldoende grondonderzoek (binnen 25 m afstand van het project) voor geotechnische (stabiliteits)berekeningen.
- ! Geohydrologische eigenschappen zijn redelijk in beeld, kwalitatief geohydrologisch onderzoek kan de bandbreedte en zekerheid van resultaten verbeteren. De noodzaak van geohydrologisch onderzoek is afhankelijk van de conclusie, bij te grote risico's (welke mogelijk verlaagd kunnen worden door kleinere bandbreedte geohydrologische eigenschappen) is het noodzakelijk om te investeren in een pompproof of proefbemaling onder begeleiding van specialistisch geohydroloog.
- ! In bijlage 1.1 staan (voor specialisten) de bodemeigenschappen en – onderzoek per onderdeel.
- ! In bijlage 1.2 staan (voor specialisten) de grondwaterstand eigenschappen per onderdeel.

3.4 Omgeving

In figuur 4 zijn de objecten in de omgeving weergegeven. De specialistische informatie (onder andere meer detailkaarten) kan in bijlage 1 worden gevonden.

figuur 4 – geïnventariseerde grondwaterafhankelijke objecten in de omgeving

In bijlage 1 zijn tekeningen van de objecten in de omgeving bijgevoegd. Hieronder een korte samenvatting van het resultaat van de inventarisatie.

onderdeel	resultaat inventarisatie binnen reikwijdte (42 m) van de bemaling
belendingen	De belendingen zijn gebouwd tussen het jaar 1843 en 2019. Houten funderingselementen worden niet verwacht binnen de reikwijdte van de bemaling. Vanaf 18 m afstand (en verder) is een fundering op staal (geen palen) naar verwachting aanwezig. Vanaf 5 m afstand (en verder) is een moderne

onderdeel	resultaat inventarisatie binnen reikwijdte (42 m) van de bemaling paalfundering naar verwachting aanwezig. Gemengde (deels staal/deels palen) funderingen worden niet verwacht binnen de reikwijdte van de bemaling.
grondwatergebruikers	Grondwateronttrekkingen zijn niet gevonden binnen de reikwijdte van de bemaling. WKO installaties zijn niet gevonden binnen de reikwijdte van de bemaling.
mobiele verontreiniging	Vanaf 20 m afstand (en verder) is een mobiele verontreiniging aanwezig.
landbouw	Landbouwgewassen zijn niet gevonden binnen de reikwijdte van de bemaling.
archeologie	Archeologische monumenten zijn niet gevonden binnen de reikwijdte van de bemaling.
natuur	Vanaf 22 m afstand (en verder) is natuur (bomen) aanwezig.
overige	De projectlocatie valt binnen kwetsbaar gebied voor onttrekkingen van het Hoogheemraadschap. Er is geen waterkering aanwezig binnen de reikwijdte van de bemaling. Er is geen oppervlaktewater aanwezig binnen de reikwijdte van de bemaling. Er is geen spoor-/trambaan aanwezig binnen de reikwijdte van de bemaling. Er is geen gevoelige infrastructuur (kabels, leidingen, etc.) van derden gevonden binnen de reikwijdte van de bemaling.

- ! De omgeving is zo goed mogelijk geïnventariseerd met de beschikbare data, zie bronvermelding en bijlage 1.6 voor de gebruikte bronnen, tevens is in deze bijlage het effect (voor specialisten) op elk object uitgewerkt.
- ! Bij onbekenden (zoals funderingswijze belendingen) wordt gekozen voorzichtig in te schatten, dit zodat de kans klein is dat een fundering van een belending kwetsbaarder is dan ingeschat. De funderingswijze staat beschreven in bijlage 1.6 per belending.

4 Berekeningsresultaten

Met de uitgangspunten zijn berekeningen uitgevoerd om tot de conclusie (hoofdstuk 5) te kunnen komen. In dit hoofdstuk staan de berekeningsresultaten, dit hoofdstuk is met name opgenomen voor bevoegd gezag en specialisten zoals aannemers (veel detailinformatie).

4.1 Verticaal evenwicht, grondbreuk, oppervlaktewater

In tabel 4.1-A is samengevat of er (aanvullende) maatregelen noodzakelijk zijn voor de werkzaamheden beneden de grondwaterstand. In het kort:

- Verticaal evenwicht: indien maatregelen noodzakelijk zijn dan betekent dit dat de bodem omhoog komt (en kan scheuren);
- Hydraulische grondbreuk: indien maatregelen noodzakelijk zijn dan betekent dit dat drijfzand (en grote verzakking naast ontgraving) mogelijk is;
- Oppervlaktewater: indien maatregelen noodzakelijk zijn dan betekent dit dat de ontgraving instabiel kan worden door de toestroming van oppervlaktewater.

tabel 4.1-A

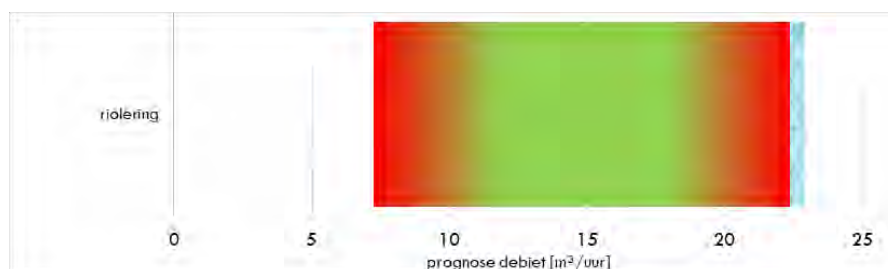
maatregelen noodzakelijk voor ...	verticaal evenwicht (opbarsten)	hydraulische grondbreuk	oppervlaktewater
riolering	nee	nee	nee

- ! In bijlage 1.3 zijn de verticaal evenwicht berekeningsresultaten (veiligheidsfactor per watervoerende laag) voor specialisten.
- ! In bijlage 1.4 zijn de grondbreuk en oppervlaktewater berekeningsresultaten voor specialisten.

4.2 Debiet bemaling

In de onderstaande grafiek 4.2-A is de bandbreedte van het stationaire debiet weergegeven. Het stationaire debiet is het debiet na bereiken van de gewenste verlaging, tijdens de opstart van de bemaling is het debiet hoger dan de weergegeven waarde in de grafiek.

grafiek 4.2-A

Legenda:

- groen = verwachte stationair debiet
- rood = extreem laag/hog stationair debiet (hiermee dient rekening gehouden te worden)
- lichtblauw (met druppels) = effect extreme neerslag

In tabel 4.2-A is de bovengrens van het debiet (opstart en stationair) en de bovengrens van het waterbezwaar per onderdeel weergegeven.

tabel 4.2-A

onderdeel	bovengrens opstartdebiet [m ³ /uur]	bovengrens stationair debiet [m ³ /uur]	bovengrens waterbezwaar [m ³]
riolering	33,9	22,1	3753

! Het debiet is gevoelig voor uitgangspunten zoals: wel/niet/dieper van waterremmende wanden, maar ook bijvoorbeeld de diepte van de bemaling. Als uitgangspunten wijzigen kan debiet dus afwijken.

! In bijlage 1.5 zijn de debietsberekeningen voor specialisten bijgevoegd, ook kan hier het debiet per watervoerende laag worden gevonden.

4.3 Bemalingssysteem

In tabel 4.3-A staat het geadviseerde bemalingssysteem per watervoerende laag.

tabel 4.3-A

bemalingssysteem watervoerende laag 1	type ^I en reactietijd ^I [uren]	gewenste grondwaterstand ^{II} [m+NAP]	plaatsing elementen ^{III}	onderzijde elementen ^{IV} [m+NAP]	h.o.h. afstand [m] elementen ^V	diameter elementen + omstorting ^{VI} [m]	open bemaling ^{VII}
riolering	freatisch (<0,1)	-1,4	verticaal 1-zijde	-3,5	2	0,1	1 streng

In tabel 4.3-B staat op welk lozingspunt de bemaling zal lozen.

tabel 4.3-B

lozingspunt per onderdeel	watervoerende laag 1
alle onderdelen	riool

^I De volgende typen bemaling zijn mogelijk:

- “geen”, er is geen bemaling noodzakelijk;
- “spanning”, spanningsbemaling noodzakelijk ter voorkoming van verlies van verticaal evenwicht;
- “spanning stand-by”, hetzelfde als spanning met als verschil dat een spanningsbemaling alleen nodig is bij een bovengemiddelde grondwaterstand (stijghoogte) of minder kwelstroom dan verwacht. Stand-by betekent dat de bemaling (niet actief) OF dat noodmaatregelen (belasting putbodem) direct toepasbaar zijn;
- “freatisch”, de watervoerende laag moet worden bemalen met een freatische bemaling;
- “freatisch stand-by”, hetzelfde als freatisch, echter alleen nodig bij een bovengemiddelde grondwaterstand.

De reactietijd is de tijdsduur tussen uitval bemaling en het moment dat de grondwaterstand gelijk is met ontgravingsniveau (freatisch) of 50% kans op opbarsten (spanning)

^{II} De gewenste grondwaterstand is de grondwaterstand (of stijghoogte) welke noodzakelijk is in de desbetreffende watervoerende laag tijdens de uitvoering van de werkzaamheden

^{III} Verticaal zijn bijvoorbeeld verticale bronnen, horizontaal zijn bijvoorbeeld horizontale drains. Bij elementen 1-zijde de bemaling aan één zijde van de projectlocatie, 2-zijde is bemaling twee zijden van de projectlocatie en rondom is bemaling rondom de projectlocatie

^{IV} Dit is de maximale diepte van de elementen, bij een diepere plaatsing van elementen zal het debiet en omgevingsbeïnvloeding toenemen (ten opzichte van dit advies) en zullen berekeningen herzien moeten worden.

^V Bij het toepassen van verticale elementen wordt hier de hart op hart (h.o.h.) afstand tussen de verticale elementen weergegeven.

^{VI} Dit is de diameter van de buitenkant van de omstorting. De omstorting van de elementen bestaat uit filterzand of – grind. Het uitgangspunt is dat de omstorting start aan de bovenkant van de desbetreffende watervoerende laag en wordt doorgezet tot en met de onderzijde van de elementen.

^{VII} Indien open bemaling gewenst is wordt aangegeven hoeveel horizontale drain strengen minimaal gewenst zijn (deze drains worden bemalen door de open bemaling).

In tabel 4.3-C staat welke maatregelen bij het lozingspunt getroffen worden.

tabel 4.3-C

maatregelen lozingspunt	toepassen actief koolfilter	toepassen striptoren	toepassen olieafscheider	toepassen flocculatie en/of precipitatie	toepassen zandvanger	toepassen ontijzering
riool	geen aanleiding	geen aanleiding	geen aanleiding	geen aanleiding	wel	geen aanleiding

4.4 Effect op grondwater in omgeving

In de onderstaande figuur 5 zijn contourlijnen weergegeven, de contourlijnen betreffen locaties met een gelijke grondwaterstand tijdens bemalen. De contourlijnen met driehoeken zijn de 5cm verlaginglijnen beneden de natuurlijk lage grondwaterstand, dit is de berekende reikwijdte. De blauwe lijnen betreft de prognose (reikwijdte onder normale omstandigheden), de rode lijnen betreft extreem (reikwijdte bij een natuurlijk lage grondwaterstand/droge periode).

figuur 5 – reikwijdte bemaling, grootste reikwijdte per watervoerende laag is gebruikt voor deze figuur (blauw=prognose onder normale omstandigheden, rood=extreem bij een natuurlijk lage grondwaterstand/droge periode)

- ! Het effect op de grondwaterstand in omgeving is gevoelig voor uitgangspunten zoals: wel/niet/dieper van waterremmende wanden, maar ook bijvoorbeeld de diepte van de bemaling. Als uitgangspunten wijzigen kan effect op omgeving dus afwijken.
- ! In bijlage 1.5 zijn de verhanglijnen (grafieken) per watervoerende laag en voor de verschillende scenario's (nat, gemiddeld, droog) opgenomen.
- ! In bijlage 1.6 is de beschouwing (voor specialisten) ten aanzien van effect op de omgeving door de bemaling. In hoofdstuk 5.2 zijn de effecten op omgeving (in risicotabel) opgenomen.

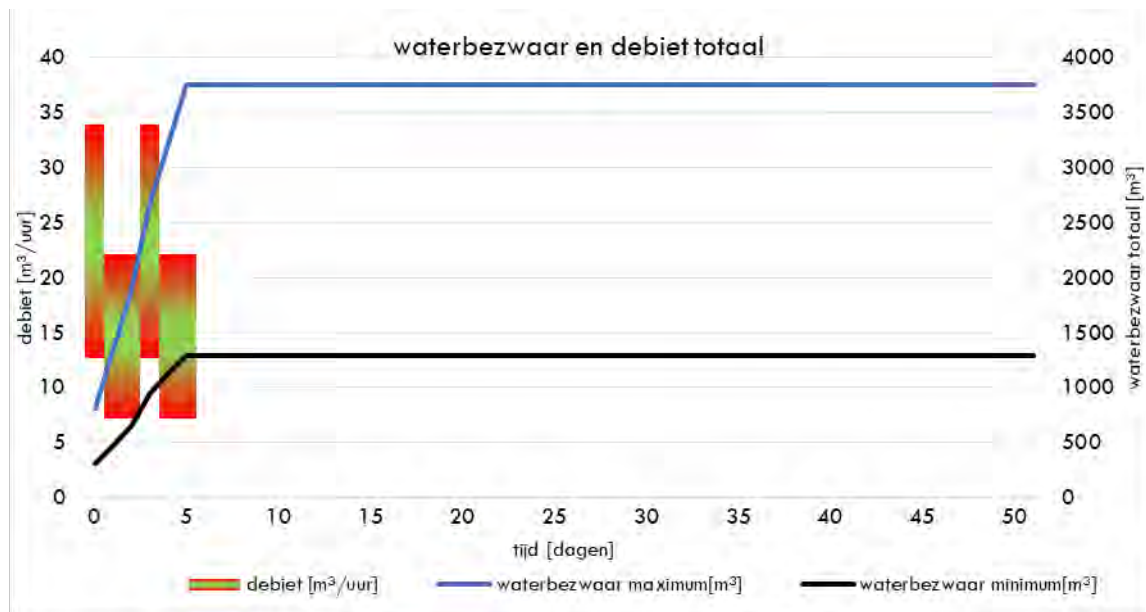
5 Conclusie en aanbevelingen

Geconcludeerd wordt dat de grondwaterstand verlagen mogelijk is. In hoofdstuk 5.1 is samengevat welke procedures doorlopen moeten worden (melding/vergunning). In hoofdstuk 5.2 staan de risico's (en beheersmaatregelen) bij dit project. In hoofdstuk 5.3 staat de monitoring voor dit project. Tot slot in hoofdstuk 5.4 staan de aanbevolen vervolgstappen voor de opdrachtgever.

5.1 Meldings- en/of vergunningsprocedure

Alle onderdelen bij elkaar bepalen het maatgevend debiet en de tijdsduur. Door de planning (H3.2) en het debiet (H4.2) te combineren ontstaat grafiek 5.1-A.

grafiek 5.1-A

Het project is meldingsplichtig bij het Hoogheemraadschap van Rijnland, verwacht wordt een debiet gelijk of kleiner dan 35 m³/uur, een debiet gelijk of kleiner dan 10000 m³/maand, een waterbezwaar gelijk of kleiner dan 30000 m³ en de duur van de bemaling is korter dan 6 maanden. De provinciale grondwaterheffing in Zuid-Holland is € 0,0113 per onttrokken m³. Onttrekkingen tot 12000 m³ zijn heffingsvrij, per m³ welke is geretourneerd mag -33% van de hoeveelheid worden verminderd op de totale som van de onttrekking. Er is geen MER procedure noodzakelijk. In tabel 5.1-A staan de berekende hoeveelheden voor de grondwateronttrekking procedure.

tabel 5.1-A

waterbezwaar totaal	m³ per uur	m³ per etmaal	m³ per maand	m³ per kwartaal	m³ per jaar	m³ totaal	duur [dagen]
watervoerende laag 1 (neerslag)	34 (0,5)	814	3753	3753	3753	3753	6
totaal (afgerond)	35	820	3800	3760	3900	3900	6
vergunningsgrens	35		10000			30000	182

Adres nabij projectlocatie is Albertus van Velsenstraat 8, 2201KR Noordwijk. RD-coördinaten nabij projectlocatie zijn x=90500 en y=472210. De bronnen staan van 3,7 tot 4,7 m-mv of NAP - 2,5 m tot NAP - 3,5 m.

Bij lozingen op het riool en/of oppervlaktewater moet rekening gehouden worden met de zuiveringsheffing en/of verontreinigingsheffing, deze wordt verrekend door middel van vervuilingseenheden. De kosten per vervuilingseenheid zijn € 64,6. De afvalwatercoëfficiënt bepaald het vervuilingseenheden per m³, deze is ingeschat op 0,001 à 0,0025, indicatief zullen lozingskosten tussen € 65,- en € 646,- liggen. Opgemerkt wordt dat bij de aanvraag (toestemming lozen) de afvalwatercoëfficiënt bepaald zal worden door bevoegd gezag, dit kan afwijken van deze raming.

5.2 Risico's

Het doel van risicomanagement is duidelijkheid voor de opdrachtgever, in een tabel aangeven wat het belangrijkste is en welke maatregelen toe te passen om het beheersen. In tabel 5.2-A zijn de risico's weergegeven (van hoog naar laag).

tabel 5.2-A

omschrijving risico	risico	maatregel
door vaste delen in het lozingswater ontstaat een verstopping in het watersysteem bij het lozingspunt door obstakels in de bodem kan bemaling niet tot de noodzakelijke diepte worden geplaatst, hierdoor ontstaat vertraging of de bemaling moet aangepast worden	matig	het toepassen van een zandvangter voor het lozingspunt
bevoegd gezag heeft geen toestemming kunnen geven voor de startdatum bemaling, hierdoor vertraagd het project. Of (kleine kans) nieuwe wetgeving of beschermd gebied wordt geïntroduceerd na rapportagedatum waardoor uitgangspunt van rapport niet meer klopt.	laag	onderzoek naar obstakels, proberen obstakels te verwijderen/verleggen, proces/locatie plaatsen bemaling aanpassen, eventuele vertraging incalculeren
het water verkleurd bij lozingspunt (door ijzer), hierdoor ontstaat schade aan het milieu	laag	Altijd zo spoedig mogelijk grondwateronttrekking melden bij bevoegd gezag, tenminste 4 weken voor start bemaling de grondwateronttrekking en lozing van grondwater aanvragen
het debiet of de grondwaterstandverlaging is (aanzienlijk) meer dan verwacht. Hierdoor moet de bemaling aangepast worden en/of is er (mogelijk) meer omgevingsbeïnvloeding	laag	de kleur bij het lozingspunt visueel beoordelen en registreren (foto). Bij verkleuring en lage debieten (<5 m ³ /uur) is de oplossing (tijdelijk) lozen op vuilwaterriool. Bij hogere debieten zal maatwerk (ontijzering) noodzakelijk zijn.
geconcludeerd is dat de moeilijkheidsgraad van dit project laag is.	zeer laag	geen maatregelen niet noodzakelijk wegens lage kans.
bij natuur/bomen zakt de grondwaterstand, in het groeiseizoen zal schade ontstaan. De schade kan bestaan uit minder groei tot afsterven groen.	zeer laag	bemalingsplan laten opstellen en toetsen
een schadelijke stof (volgens BLBI) wordt in een te hoge concentratie geloosd in lozingspunt(en), hierdoor ontstaat schade aan het milieu	zeer laag	het meten van de grondwaterstand, bij een te lage grondwaterstand het groen besproeien met geschikt water. Het is gewenst een wateraftappunt te realiseren in de lozingsroute.
		toepassen benodigde waterzuivering stappen. Daarnaast altijd opletten (stank/verkleuring) en bij twijfel direct actie ondernemen. Wanneer het water (mogelijk) niet voldoet aan de BLBI norm, dan overleg met geohydroloog over toe te passen maatregelen.

Seizoensinvloeden op risico

Het moment van bemalen heeft invloed op het risico, zo zal over het algemeen in natte tijden (bij natuurlijk hoge grondwaterstanden) een reductie van risico van toepassing zijn. Daarnaast vervallen risico's voor groen (bomen en gewassen) wanneer gewerkt wordt buiten het groeiseizoen (dus buiten maart-november).

- ! In bijlage 1.7 is de risicoanalyse en het stappenplan om risico's te beheersen tijdens het project, het toepassen van risicomanagement conform deze bijlage is het uitgangspunt. Loots kan assisteren bij de uitvoering van risicomanagement.

5.3 Monitoring

Voor dit project geldt de monitoring in tabel 5.3-A, voor de omgeving geldt de monitoring in tabel 5.3-B. Dit zijn monitoring maatregelen welke bepaald zijn naar aanleiding van de beoordeling risico's (hoofdstuk 5.2). Bij het bereiken van de grenswaarden (signaal-/interventiewaarde) zijn actie(s) gewenst.

tabel 5.3-A

monitoring project	waar	wanneer	H I	L II	eenheid	grens- waarde 1	actie 1	grenswaarde 2	actie 2
controle freatische grondwaterstand	projectlocatie(s)	1x/dag	x		[m-on ^{III}]	0,15	1,4	0,05	7,8,9
controle freatische grondwaterstand	projectlocatie(s)	1x/dag		x	[m-on]	0,45	1,4	0,5	7,8
debiet bemaling	lozingspunt	1x/dag	x		[m ³ /uur]	bovengrens H4.2	1,4	bovengrens H4.2 + 5%	7,8
controle visueel/geur	lozingspunt	1x/dag			[-]	stank bij lozingspunt	12	verkleuring of overschrijding lozings-parameter	13

! De minimale monitoring is bepaald op basis van de gevonden risico's. Opgemerkt wordt dat soms meer monitoring (met name vooropname) gewenst is zonder een duidelijk risico, dan heeft de vooropname met name het doel discussies achteraf te voorkomen. Vooropnamen uitvoeren bij panden buiten de reikwijdte (zie figuur in hoofdstuk 4.4) is niet noodzakelijk (omdat de bemaling daar geen invloed heeft).

tabel 5.3-B

monitoring omgeving	waar	wanneer	H	L	eenheid	grens- waarde 1	actie 1	grenswaarde 2	actie 2
vooropname exterieur	A. van Velsenstraat 2-8	vooraf							
vooropname exterieur	Pickéstraat 22-28	vooraf							
vooropname exterieur	Pickéstraat 40	vooraf							
vooropname exterieur peilbuis tot NAP-1m	A. van Velsenstraat 1 boom Wilhelminahofje	3x/week		x	[m+NAP]	0,05	1,4	-0,05	7,10

De acties (bij tabellen):

1. Controleren dat het meetresultaat/-instrument juist is;
2. Controleren (visueel) of er sprake is van lekkage van de waterremmende (dam)wanden;
3. Bij uitspoelen van grond door lekkage dit direct oplossen en overleg met geohydroloog;
4. Controleren of de bemaling juist functioneert (niet te veel/weinig verlaging);
5. Infiltratiedrain buiten de projectlocatie voeden met water (kunstmatig waterstand verhogen);
6. Uitvoeren deformatiemeting bij zakkingsgevoelig object;
7. Overleg met betrokken partijen, melden bij handhaving;
8. Uitvoeren uitgebreide geohydrologische analyse;
9. Inschakelen of verhogen capaciteit (spannings)bemaling;
10. In overleg met eigenaar lokaal (extra) beregenen (besproeien) van het desbetreffende groen ter aanvulling van de hoeveelheid bodemvocht. Bij oppervlaktewater het waterpeil verhogen door (geschikt) water te lozen. Aanbieden eigen

^I Hoger dan: indien de meting hoger is dan de grenswaarde, dan actie ondernemen. Als hier g1 staat dan geldt hoger dan alleen voor grenswaarde 1;

^{II} Lager dan: indien de meting lager is dan de grenswaarde, dan actie ondernemen. Als hier g2 staat dan geldt hoger dan alleen voor grenswaarde 2;

^{III} [m-on] dit is de grondwaterstand beneden gewenst OntgravingsNiveau, dit mag niet meer zijn dan 0,5 m gemiddeld of niet hoger dan 0,15 m gemiddeld.

- gietwater en/of sproei-installaties. Alternatief is compenseren voor gebruik gietwater en/of sproei-installaties van gemeente;
11. De bouwputbodembelasting (bijvoorbeeld door water in de bouwput te zetten, de hoeveelheid water noodzakelijk in de bouwput = diepste ontgravingsniveau + overschrijding (grondwaterstand - interventiewaarde) + 0,3 m;
 12. Monsternamen waterkwaliteit lozingswater;
 13. Lozingsmaatregelen treffen;
 14. Compenserende maatregelen bij object treffen (nader te bepalen op basis van situatie);
 15. Grondwaterkwaliteit in peilbuis (tussen verontreiniging en project) controleren.

5.4 Vervolgstappen

Het wordt aanbevolen de volgende vervolgstappen op te volgen

- Per vervolgstap punt een persoon aanwijzen welke dit zal uitvoeren. Indien gewenst kan Loots Grondwatertechniek (enkele) vervolgstappen uitvoeren;
- Zodra ontwerp wijzigt, controleren of dit gevolgen heeft voor de bemaling;
- Controleren of er voldoende tijd is geraamd om de werkzaamheden uit te voeren;
- Controleren of er voldoende ruimte is om de bemalingsinstallatie te plaatsen;
- De inrichting van het terrein tijdens de werkzaamheden optimaliseren zodat er bij (hevige) neerslag geen grote stagnatie ontstaat (aandacht zodat hemelwater afstroomt rondom de werkzaamheden, bijvoorbeeld tijdens de werkzaamheden zal (bij hevige neerslag) wateroverslag (langs project) noodzakelijk zijn ter voorkoming dat het waterpeil niet sterk zal stijgen);
- Bemalingsplan aannemer toetsen conform eisen (bevoegd gezag). Bemalingsplan dient opgesteld te worden door de partij welke de bemaling plaatst. Alternatief kan een bemaler (begeleidende brief) instemmen met een bemalingsplan van derden;
- Controleren bemalingsplan (mogelijk zal vergunningverlening bevoegd gezag dit controleren);
- Aanbevolen wordt te controleren dat slecht doorlatende lagen (klei, veen, etc.) tussen en/of boven niet lek gemaakt wordt door bijvoorbeeld: het aanbrengen/verwijderen van de bemaling of het onjuist afdichten van de ruimte tussen boorgat en bron;
- Uitvoeren aanvraag grondwateronttrekking en -lozing bij bevoegd gezag;
- De bemaling en/of monitoring plaatsen, laten controleren of gewerkt wordt conform bemalings-/monitoringsplan (mogelijk zal handhaving bevoegd gezag dit controleren);
- Start monitoring;
- Start bemaling, voor de start moet de startdatum bij handhaving bevoegd gezag worden gemeld;
- Mogelijk (niet altijd vereist): monsternamen grondwater bemalingsinstallatie na minimaal 24 uur actieve bemaling;
- Eind bemaling (debietmeterstanden samenvatten);
- Melden bij bevoegd gezag dat bemaling beëindigd is;
- Eind monitoring;
- Het totale waterbezwaar melden bij bevoegd gezag (lozingspunt);
- Eventuele onttrekkings-/lozingskosten betalen.

Neem contact op met Erik Loots voor meer informatie.

Opgesteld door:

ing. E.J. Loots (06-53392188)

Loots Grondwatertechniek

4 oktober 2023

BIJLAGEN

Bijlage 1 – Gegevens voor specialisten

Werkwijze en gebruikte software bemalingsadvies

De opdrachtgever levert de uitgangspunten (stukken opdrachtgever). Bij specialistische uitgangspunten (bijvoorbeeld eigenschappen bodem) wordt een bandbreedte (boven en ondergrens) bepaald zodat de kans op afwijkingen klein wordt. De bandbreedte wordt bepaald op basis van ervaring en (regionale) modellen.

De berekeningen bestaan uit analytische- en modelberekeningen (software: MicroFEM v4.10, iMOD v4.4, Qgis v3.8, Strater v5, MLU v2.25, Excel en/of Surfer v16). Door de berekeningen meerdere malen te herhalen bij verschillende uitgangspunten wordt een robuust ontwerp gevonden. Door deze werkwijze neemt de kans op (negatieve) afwijkingen af in de praktijk.

Bijlage 1.1 – Bodemeigenschappen

γ is de volumieke massa van de bodemlaag, dit is het gewicht wat gebruikt wordt voor het verticaal evenwicht.

K_h of k_v zijn de doorlatendheid eigenschappen (hogere waarde is meer doorlatend)

geotechnische omschrijving Noordwijk	top gemiddeld (σ) [m+NAP]	Dikte gemiddeld (σ) [m]	γ_d [kN/m ³]	γ_w [kN/m ³]
zand, matig fijn, sterk silthoudend, los	3,54 (4,9)	1,67 (0,4)	17 (0,425)	19 (0,475)
veen, zandig, slap	1,87 (5,19)	0,08 (0,25)	11 (0,275)	11 (0,275)
zand, kleiig, los	1,78 (5,24)	0,73 (1,98)	17 (0,425)	19 (0,475)
zand, matig fijn, zwak silthoudend	1,05 (4,42)	3,51 (4,44)	18 (0,45)	20 (0,5)
zand, kleiig	-2,46 (0,12)	0,04 (0,11)	18 (0,45)	20 (0,5)
zand, matig fijn, matig silthoudend	-2,51 (0,01)	3,54 (1,06)	18 (0,45)	20 (0,5)
klei, sterk zandig	-6,04 (1,07)	0,32 (0,3)	18 (0,45)	18 (0,45)
zand, matig fijn, zwak silthoudend, vast	-6,36 (0,9)	19,83 (5,05)	19 (0,475)	21 (0,525)
zand, zeer grof, schoon, vast	-26,19 (4,58)	5,78 (4,63)	19 (0,475)	21 (0,525)
zand, matig fijn, sterk silthoudend, vast	-31,97 (0,1)	18,14 (2,84)	19 (0,475)	21 (0,525)

geotechnische omschrijving Noordwijk deel 2	C'_p (σ)	C'_s (σ)	C_p	C_s
zand, matig fijn, sterk silthoudend, los	2E+2 (3E+1)	1E+9 (1E+8)	8E+2	4E+9
veen, zandig, slap	5E+1 (6E+0)	5E+2 (6E+1)	2E+2	2E+3
zand, kleiig, los	2E+1 (2E+0)	2E+2 (2E+1)	6E+1	6E+2
zand, matig fijn, zwak silthoudend	6E+2 (8E+1)	1E+9 (1E+8)	2E+3	4E+9
zand, kleiig	3E+1 (3E+0)	3E+2 (4E+1)	1E+2	1E+3
zand, matig fijn, matig silthoudend	6E+2 (8E+1)	1E+9 (1E+8)	2E+3	4E+9
klei, sterk zandig	3E+1 (3E+0)	3E+2 (4E+1)	1E+2	1E+3
zand, matig fijn, zwak silthoudend, vast	1E+3 (1E+2)	1E+9 (1E+8)	4E+3	4E+9
zand, zeer grof, schoon, vast	1E+3 (1E+2)	1E+9 (1E+8)	4E+3	4E+9
zand, matig fijn, sterk silthoudend, vast	1E+3 (1E+2)	1E+9 (1E+8)	4E+3	4E+9

geohydrologische omschrijving Noordwijk	top gemiddeld (σ) [m+NAP]	k_h (σ) [m/d]	k_v (σ) [m/d]	P [-]
zand, matig fijn, sterk silthoudend, los	3,54 (4,9)	3 (0,6)	1,875 (0,375)	0,2 (0,02)
veen, zandig, slap	1,87 (5,19)	0,25 (0,05)	0,0063 (0,0013)	0,3 (0,03)
zand, kleiig, los	1,78 (5,24)	0,1 (0,02)	0,025 (0,005)	0,1 (0,01)
zand, matig fijn, zwak silthoudend	1,05 (4,42)	10 (2)	5 (1)	0,25 (0,03)
zand, kleiig	-2,46 (0,12)	0,1 (0,02)	0,02 (0,004)	0,1 (0,01)
zand, matig fijn, matig silthoudend	-2,51 (0,01)	5 (1)	2,5 (0,5)	0,3 (0,03)
klei, sterk zandig	-6,04 (1,07)	0,1 (0,02)	0,01 (0,002)	0,3 (0,03)
zand, matig fijn, zwak silthoudend, vast	-6,36 (0,9)	10 (2)	0,75 (0,15)	0,25 (0,03)
zand, zeer grof, schoon, vast	-26,19 (4,58)	75 (15)	28,125 (5,625)	0,3 (0,03)
zand, matig fijn, sterk silthoudend, vast	-31,97 (0,1)	3 (0,6)	1,125 (0,225)	0,2 (0,02)

onderdeel	gebruikt bodemonderzoek
riolering	S2

Bijlage 1.2 – Grondwaterstand

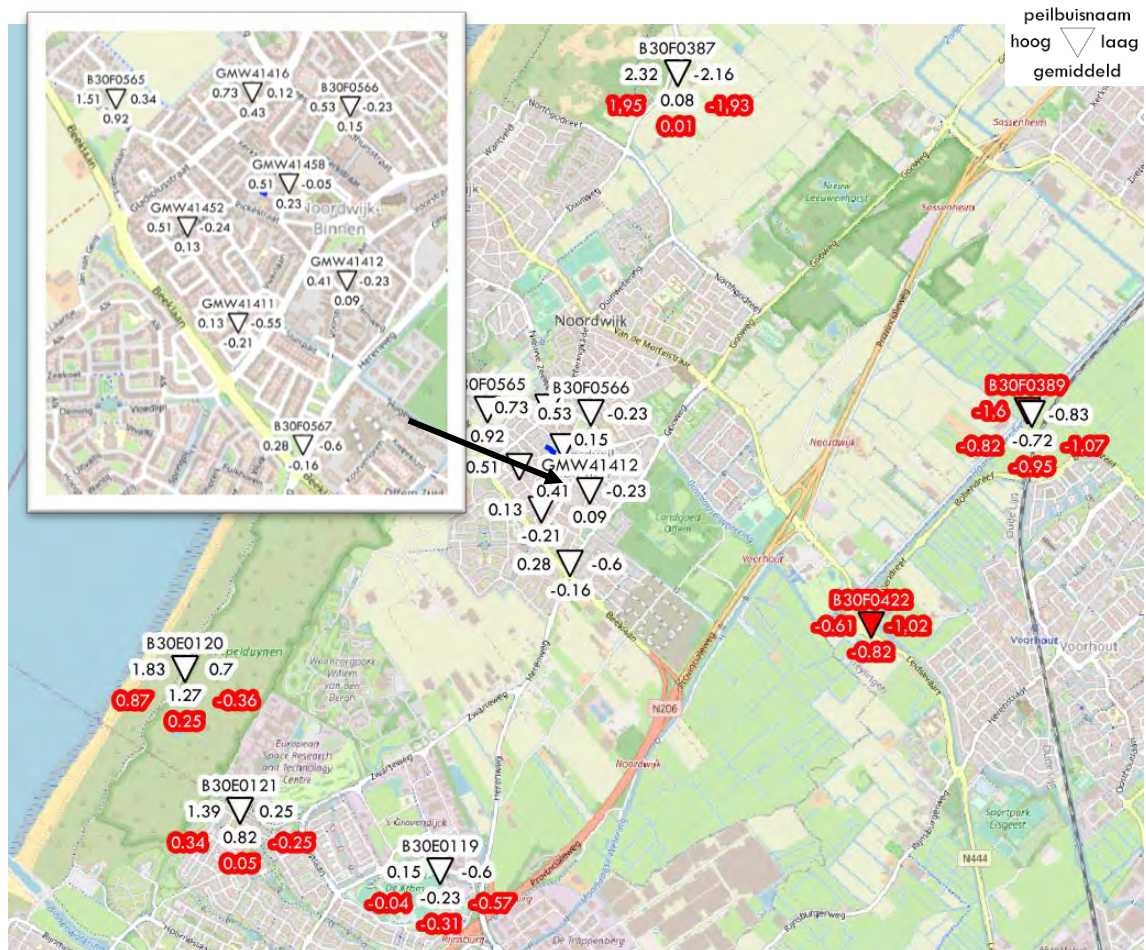
Waterpeil

In de onderstaande tabel staat het waterpeil van oppervlaktewater.

onderdeel	waterpeil [m+NAP] oppervlaktewater (bovengrens)
riolering	-0,61

Grondwaterstand

In figuur 6 is het resultaat van een grondwaterstand analyse in de omgeving weergegeven. In de onderstaande tabel zijn de grondwaterstand rekenwaarden per onderdeel samengevat.

figuur 6 - grondwaterstand t.o.v. NAP per geanalyseerde peilbuis (wit = freatisch/watervoerende laag 1, rood = watervoerende laag 2)

! De ondergrens van de grondwaterstand per watervoerende laag is maatgevend voor de omgevingsbeïnvloeding. Loots Grondwatertechniek kiest er altijd voor deze waarde voorzichtig (niet te laag) in te schatten. Indien de monitoring opstart en de grondwaterstand lager is dan de natuurlijk lage grondwaterstand in de tabel dan moet dit worden gemeld. Een aanvullende geohydrologische analyse is dan noodzakelijk.

Grondwaterstand [m+NAP] per onderdeel	naam peilbuis WVL1	hoog ^I WVL ^{II} 1	gemiddeld ^{III} WVL 1	laag ^{IV} WVL 1	naam peilbuis WVL2	hoog WVL 2	gemiddeld WVL 2	laag WVL 2
riolering	GMW41458	0,56	0,28	0	B30E0120	0,87	0,25	-0,36

^I hoog = natuurlijk hoge grondwaterstand, berekend door gemiddelde plus 2 x standaarddeviatie

^{II} WVL = watervoerende laag

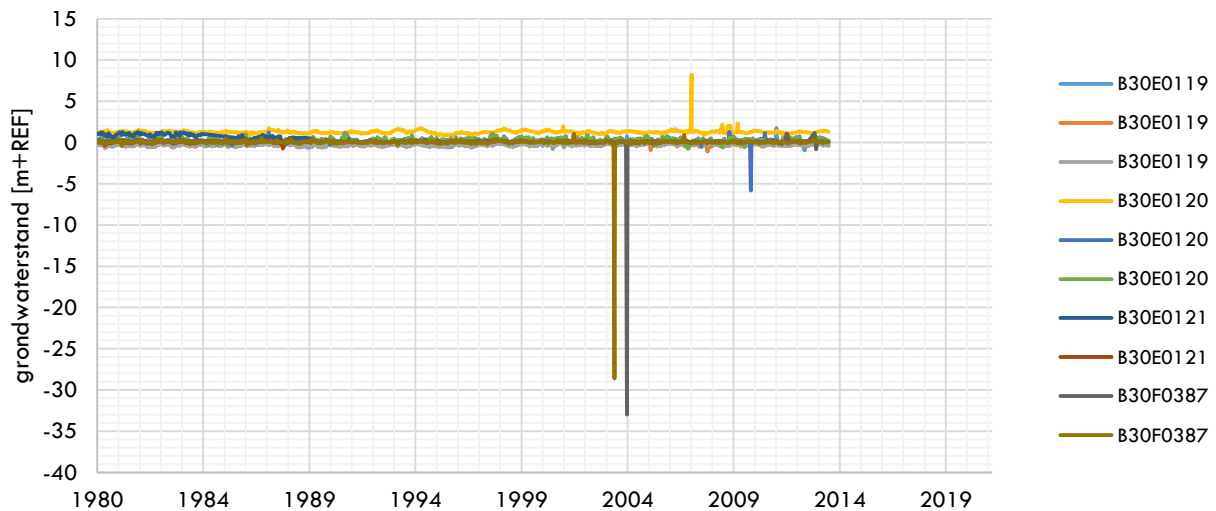
^{III} gemiddeld = maatgevend gemiddelde grondwaterstand

^{IV} laag = natuurlijk lage grondwaterstand, berekend door gemiddelde minus 2 x standaarddeviatie

groene cirkel=hoge grondwaterstand, gele driekhoek=gemiddelde grondwaterstand en rode ruit=lage grondwaterstand

REF=NAP

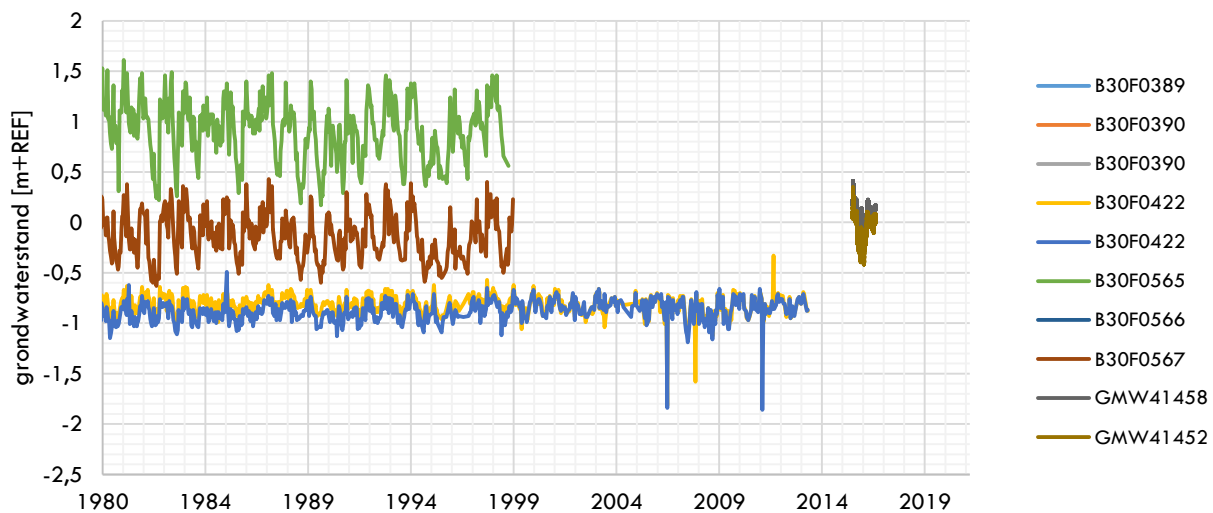
naam	B30E0119	B30E0119	B30E0119	B30E0120	B30E0120	B30E0120	B30E0121	B30E0121	B30F0387	B30F0387
X-coördinaat	89858	89858	89858	88381	88381	88381	88700	88700	91228	91228
Y-coördinaat	469780	469780	469780	470952	470952	470952	470130	470130	474393	474393
maaiveld [m+REF]	3,4	3,4	3,4	9,82	9,82	9,82	1,75	1,75	2,44	2,44
bovenkant filter [m+REF]	-3,65	-13,66	-24,74	0,19	-15,35	-28,88	-3	-22,06	-1,91	-22,01
onderkant filter [m+REF]	-4,65	-14,66	-25,74	-0,81	-16,35	-29,88	-4	-23,06	-2,91	-23,01
laatste meetjaar	2014	2014	2014	2014	2014	2014	1989	1989	2014	2014
laatste meting	-0,35	-0,36	-0,39	1,29	0,21	0,24	0,5	0,03	0,03	-0,01
totale meetperiode	38	38	38	38	38	38	13	13	38	38
aantal metingen	879	874	879	886	879	880	291	288	886	887
hoogste [hele reeks]	1,75	0,68	0,02	8,23	1,28	1,10	1,28	0,50	1,18	1,00
ghg [laatste 8 jaren]	0,57	-0,07	-0,08	4,25	1,06	0,62	1,25	0,45	0,84	0,59
hoog σ [hele reeks]	0,15	-0,04	-0,09	1,83	0,87	0,69	1,39	0,34	2,32	1,95
gemiddelde [hele reeks]	-0,23	-0,31	-0,33	1,27	0,25	0,22	0,82	0,05	0,08	0,01
gemiddelde [laatste 8 jaren]	-0,24	-0,30	-0,31	1,35	0,22	0,16	0,71	0,06	0,10	0,03
laag σ [hele reeks]	-0,60	-0,57	-0,57	0,70	-0,36	-0,24	0,25	-0,25	-2,16	-1,93
glg [laatste 8 jaren]	-0,87	-0,72	-0,55	0,91	-2,31	-0,63	-0,09	-0,49	-0,36	-0,13
laagste [hele reeks]	-1,02	-1,07	-0,86	0,72	-5,80	-0,74	-0,14	-0,72	-32,99	-28,62
σ [hele reeks]	0,19	0,13	0,12	0,28	0,31	0,23	0,29	0,15	1,12	0,97
januari	● -0,10	● -0,23	● -0,25	● 1,33	▲ 0,27	▲ 0,23	● 0,95	● 0,12	● 0,15	● 0,05
februari	● -0,13	● -0,26	▲ -0,29	● 1,33	◆ 0,21	◆ 0,17	● 0,89	● 0,11	● 0,12	● 0,03
maart	● -0,12	▲ -0,27	● -0,29	● 1,36	◆ 0,24	◆ 0,20	● 0,95	▲ 0,09	● 0,12	● 0,03
april	▲ -0,22	◆ -0,33	◆ -0,36	● 1,32	◆ 0,23	◆ 0,20	● 0,88	◆ 0,01	● 0,10	● 0,02
mei	◆ -0,28	◆ -0,39	◆ -0,42	▲ 1,27	◆ 0,20	◆ 0,17	▲ 0,84	◆ -0,06	● 0,08	◆ -0,37
juni	◆ -0,34	◆ -0,39	◆ -0,42	▲ 1,24	◆ 0,22	◆ 0,16	▲ 0,79	◆ -0,02	● 0,10	● 0,01
juli	◆ -0,35	◆ -0,39	◆ -0,41	◆ 1,17	▲ 0,25	▲ 0,23	◆ 0,74	◆ -0,05	● 0,07	● -0,01
augustus	◆ -0,35	◆ -0,35	◆ -0,38	◆ 1,15	▲ 0,26	▲ 0,23	◆ 0,69	◆ -0,02	● 0,10	● 0,06
september	◆ -0,35	◆ -0,34	▲ -0,35	◆ 1,17	▲ 0,28	▲ 0,25	◆ 0,69	◆ 0,00	● 0,12	● 0,06
oktober	▲ -0,26	▲ -0,28	▲ -0,31	◆ 1,19	◆ 0,20	▲ 0,24	◆ 0,74	▲ 0,07	● 0,15	● 0,06
november	● -0,15	● -0,22	● -0,25	▲ 1,25	● 0,33	● 0,31	▲ 0,84	● 0,17	● 0,15	● 0,08
december	● -0,07	● -0,21	● -0,23	● 1,39	● 0,33	● 0,30	▲ 0,85	● 0,18	◆ -0,29	● 0,09
2013	-0,29	-0,29	-0,30	1,27	0,27	0,19			0,12	0,05
2018										

groene cirkel=hoge grondwaterstand, gele driekhoek=gemiddelde grondwaterstand en rode ruit=lage grondwaterstand

REF=NAP

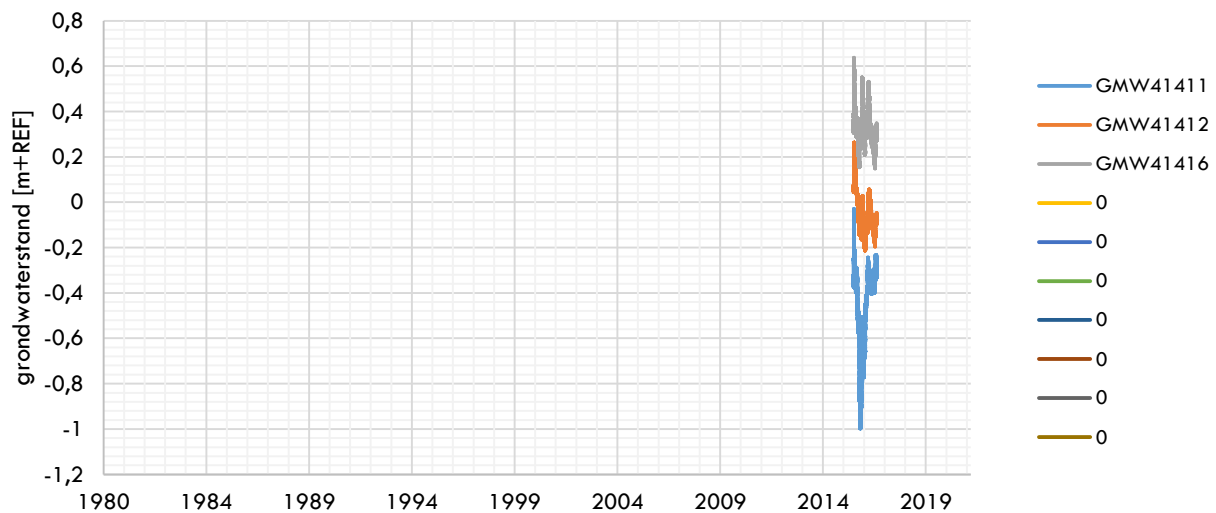
naam	B30F0389	B30F0390	B30F0390	B30F0422	B30F0422	B30F0565	B30F0566	B30F0567	GMW41458	GMW41452
X-coördinaat	93250	93280	93280	92349	92349	90130	90730	90610	90573	90313
Y-coördinaat	472445	472425	472425	471203	471203	472450	472430	471560	472232	472121
maaiveld [m+REF]	0	0,13	0,13	0,49	0,49	1,61	1,28	0,96	1,7	0,95
bovenkant filter [m+REF]	-58,97	-4,7	-24,76	-10,51	-33,51	0,06	-0,27	-0,62	-0,35	-1,02
onderkant filter [m+REF]	-59,97	-5,7	-25,76	-12,51	-35,51	-0,44	-0,77	-1,12	-1,35	-2,02
laatste meetjaar	1977	1977	1977	2014	2014	1999	1975	1999	2023	2022
laatste meting	-1,9	-0,67	-0,8	-0,88	-0,87	0,56	0,36	0,23	0,359	0,412
totale meetperiode	1	1	1	35	35	28	4	28	7	6
aantal metingen	32	43	43	696	696	648	85	653	60000	50000
hoogste [hele reeks]	-1,64	-0,60	-0,80	-0,33	-0,49	1,61	0,58	0,43	0,63	0,62
ghg [laatste 8 jaren]	-1,65	-0,63	-0,81	-0,56	-0,67	1,46	0,56	0,39	0,63	0,62
hoog σ [hele reeks]	-1,60	-0,60	-0,82	-0,61	-0,66	1,51	0,53	0,28	0,51	0,51
gemiddelde [hele reeks]	-1,83	-0,72	-0,95	-0,82	-0,88	0,92	0,15	-0,16	0,23	0,13
gemiddelde [laatste 8 jaren]	-1,83	-0,72	-0,95	-0,85	-0,87	0,91	0,15	-0,16	0,23	0,13
laag σ [hele reeks]	-2,05	-0,83	-1,07	-1,02	-1,10	0,34	-0,23	-0,60	-0,05	-0,24
glg [laatste 8 jaren]	-2,01	-0,86	-1,04	-1,51	-1,63	0,37	-0,17	-0,56	-0,15	-0,42
laagste [hele reeks]	-2,02	-0,88	-1,12	-1,82	-1,86	0,14	-0,17	-0,63	-0,15	-0,42
σ [hele reeks]	0,11	0,06	0,06	0,10	0,11	0,29	0,19	0,22	0,14	0,19
januari	● -1,64	● -0,64	● -0,93	● -0,76	● -0,83	● 1,15	▲ 0,17	● 0,02	● 0,30	● 0,18
februari	● -1,72	● -0,66	● -0,90	● -0,78	● -0,83	● 1,07	● 0,22	● -0,07	● 0,29	● 0,22
maart	● -1,75	▲ -0,69	● -0,91	▲ -0,80	▲ -0,86	● 1,12	▲ 0,18	● -0,06	● 0,29	● 0,21
april	▲ -1,86	◆ -0,75	▲ -0,94	▲ -0,84	▲ -0,89	● 0,99	◆ 0,11	▲ -0,17	▲ 0,24	▲ 0,12
mei	▲ -1,88	◆ -0,73	▲ -0,94	◆ -0,88	◆ -0,94	▲ 0,85	◆ 0,03	◆ -0,26	◆ 0,18	◆ 0,11
juni	◆ -1,90	◆ -0,73	▲ -0,94	◆ -0,90	◆ -0,97	◆ 0,75	◆ 0,04	◆ -0,30	◆ 0,18	◆ 0,11
juli	◆ -1,93	◆ -0,76	▲ -0,97	◆ -0,87	◆ -0,94	◆ 0,69	▲ 0,12	◆ -0,32	◆ 0,18	◆ 0,08
augustus	◆ -2,01	◆ -0,73	◆ -0,99	◆ -0,85	◆ -0,93	◆ 0,62	◆ 0,04	◆ -0,36	◆ 0,13	◆ 0,05
september	▲ -1,81	◆ -0,74	◆ -0,99	▲ -0,82	▲ -0,89	◆ 0,69	◆ 0,08	◆ -0,29	◆ 0,17	◆ 0,07
oktober	▲ -1,79	◆ -0,75	◆ -1,02	▲ -0,81	▲ -0,86	▲ 0,91	▲ 0,18	▲ -0,15	● 0,26	▲ 0,14
november	▲ -1,78	▲ -0,70	● -0,89	● -0,76	● -0,82	● 1,10	● 0,27	● -0,01	● 0,25	▲ 0,13
december	● -1,70	● -0,67	● -0,90	● -0,74	● -0,80	● 1,15	● 0,26	● 0,03	● 0,29	● 0,19
2013				-0,83	-0,83					
2018								0,18	0,05	

groene cirkel=hoge grondwaterstand, gele driekhoek=gemiddelde grondwaterstand en rode ruit=lage grondwaterstand

REF=NAP

	GMW41411	GMW41412	GMW41416
naam			
X-coördinaat	90444	90722	90480
Y-coördinaat	471875	471983	472466
maaiveld [m+REF]	0,71	1,89	1,49
bovenkant filter [m+REF]	-1,25	-0,26	-0,08
onderkant filter [m+REF]	-2,25	-1,26	-1,08
laatste meetjaar	2023	2023	2023
laatste meting	-0,266	0,271	0,549
totale meetperiode	7	7	7
aantal metingen	60000	60000	60000
hoogste [hele reeks]	0,23	0,52	0,85
ghg [laatste 8 jaren]	0,23	0,51	0,85
hoog σ [hele reeks]	0,13	0,41	0,73
gemiddelde [hele reeks]	-0,21	0,09	0,43
gemiddelde [laatste 8 jaren]	-0,21	0,09	0,43
laag σ [hele reeks]	-0,55	-0,23	0,12
glg [laatste 8 jaren]	-1,00	-0,21	0,05
laagste [hele reeks]	-1,00	-0,21	0,05
σ [hele reeks]	0,17	0,16	0,15
januari	● -0,17	● 0,20	● 0,53
februari	● -0,15	● 0,19	● 0,52
maart	● -0,16	● 0,19	● 0,51
april	▲ -0,20	▲ 0,12	▲ 0,43
mei	▲ -0,22	▲ 0,04	◆ 0,36
juni	▲ -0,22	◆ 0,01	◆ 0,35
juli	◆ -0,25	◆ 0,01	◆ 0,33
augustus	◆ -0,27	◆ -0,05	◆ 0,27
september	◆ -0,26	◆ -0,02	◆ 0,33
oktober	▲ -0,22	▲ 0,09	● 0,46
november	▲ -0,22	▲ 0,11	● 0,48
december	▲ -0,19	● 0,17	● 0,53
2013			
2018	-0,22	0,05	0,36

Bijlage 1.3 – Verticaal evenwicht berekeningsresultaten

Het verticaal evenwicht van de bodem wordt beïnvloed door slecht doorlatende lagen (klei, veen of leem) beneden het ontgravingsniveau. In de onderstaande tabel is per watervoerende laag de uitkomst van de verticaal evenwicht berekening weergegeven.

verticaal evenwicht per onderdeel	veiligheidsfactor ^I watervoerende laag 1 (WVL1)	WVL1 kritieke grondwaterstand ^{II} [m+NAP]	WVL1 conclusie ^{III}	veiligheidsfactor ^I watervoerende laag 2 (WVL2)	WVL2 kritieke grondwaterstand [m+NAP]	WVL2 conclusie
riolering	0 (0)	-1,4	freatisch	1,52 (1,65)	5,14	geen

! Op het moment dat de ontgravingsdiepte groter wordt dan opgegeven in tabel 3.3 zal de verticaal evenwichtsberekening herzien moeten worden;

^I Veiligheidsfactor: eerste getal is de veiligheidsfactor bij de hoge grondwaterstand in de watervoerende laag en het opvolgende getal tussen haakjes is de veiligheidsfactor bij de gemiddelde grondwaterstand in de watervoerende laag.

^{II} Kritieke grondwaterstand: dit is de berekende noodzakelijke grondwaterstand in de desbetreffende watervoerende laag voor een stabiele ontgraving.

^{III} De volgende conclusies zijn mogelijk:

- **“geen”**: geen bemaling noodzakelijk voor het verticaal evenwicht in de desbetreffende watervoerende laag. In dit geval is de veiligheidsfactor groter dan 1.0 (bij het toepassen van materiaalfactor 0.9 voor de gronddruk) of het ontgravingsniveau is boven de grondwaterstand;
- **“spanning”**: spanningsbemaling maatregelen noodzakelijk ter voorkoming van verlies van verticaal evenwicht in de desbetreffende watervoerende laag. De veiligheidsfactor is kleiner dan 1.0 (bij het toepassen van materiaalfactor 0.9 voor de gronddruk);
- **“spanning stand-by”**: hetzelfde als spanning met als verschil dat een spanningsbemaling alleen nodig is bij een bovengemiddelde grondwaterstand in de watervoerende laag (kans is dus reëel dat de bemaling stand-by kan zijn tijdens de werkzaamheden);
- **“freatisch”**: in dit geval wordt de slecht doorlatende laag boven de watervoerende laag geheel ontgraven. Er is geen sprake van verlies van verticaal evenwicht, echter moet de watervoerende laag wel worden bemalen met een freatische bemaling;
- **“freatisch stand-by”**: hetzelfde als freatisch met als verschil dat een bemaling alleen nodig is bij een bovengemiddelde grondwaterstand in de watervoerende laag (kans is dus reëel dat de bemaling stand-by kan zijn tijdens de werkzaamheden).

Bijlage 1.4 – Grondbreuk en oppervlaktewater

Grondbreuk

Een belangrijke randvoorwaarde voor taludstabiliteit en voorkomen grondbreuk is dat het grondwater lager is dan het ontgravingsniveau. Stoorlagen tussen de grondwaterstand en ontgravingsniveau zijn een risico voor het uitspoelen en instabiliteit van het talud, wanneer deze aanwezig zijn moet gekeken worden of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

Verticale waterremmende (dam)wanden worden niet toegepast, een controle op hydraulische grondbreuk is niet van toepassing.

Oppervlaktewater

Oppervlaktewater is op voldoende afstand van de werkzaamheden, geen instabiliteit door oppervlaktewater verwacht.

- ! De invloed van oppervlaktewater is afhankelijk van diverse factoren. Het is mogelijk dit te onderzoeken (met een proefbemaling). Opgemerkt wordt dat de invloed van oppervlaktewater kan veranderen (tijdens het project), bijvoorbeeld de bodem kan beschadigen door baggerwerkzaamheden of een perforatie van de waterbodem (door derden).

Bijlage 1.5 – Debiet, verlaging, verplaatsing grondwater per watervoerende laag en maaiveldddaling

In de onderstaande tabel is per onderdeel het debiet weergegeven.

debiet per onderdeel [m ³ /uur]	maximale diepte bemaling [m+NAP]	diepte waterremmende wanden [m+NAP]	stationair debiet droog	stationair debiet normaal	stationair debiet extreem	toename opstart [%]	neerslag extreem
riolering	-3,5	geen	6,9	13,4	22,1	53%	0,5

In de onderstaande tabel is per onderdeel het waterbezwaar weergegeven.

waterbezwaar per onderdeel [m ³]	periode [dagen]	opstart [dagen]	waterbezwaar droog	waterbezwaar normaal	waterbezwaar maximum
riolering	2 x 3	1	1295	2324	3753

In de onderstaande grafiek(en) is de bandbreedte van het stationaire debiet weergegeven per watervoerende laag en per onderdeel. Het stationaire debiet is het debiet na bereiken van de gewenste verlaging, tijdens de opstart van de bemaling is het debiet hoger dan de weergegeven waarde in de grafiek.

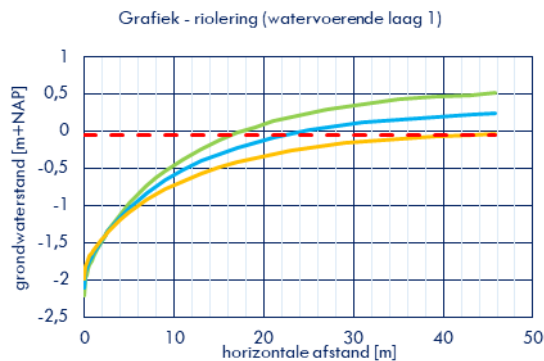
Legenda:

- groen = verwachte stationair debiet
- rood = extreem laag/hoog stationair debiet (hiermee dient rekening gehouden te worden)
- lichtblauw (met druppels) = effect extreme neerslag

! Het debiet is bepaald met een variabele doorlatendheid (k-waarde) en variabele grondwaterstand. Op het moment dat de bandbreedte (praktisch) te groot is kan door aanvullend onderzoek (meten grondwaterstand of geohydrologisch onderzoek) de bandbreedte kleiner gemaakt worden.

Grondwaterstand in omgeving

In de onderstaande grafieken is de grondwaterstand in de omgeving weergegeven. Op de x-as is de horizontale afstand (haaks op de projectlocatie), de y-as is de verwachte grondwaterstand ten opzichte van NAP.

Legenda:

- blauwe lijn is de verwachte verlaging tijdens bemalen (bij natuurlijk gemiddelde grondwaterstand)
- oranje lijn is de verlaging tijdens bemalen in een extreem droge periode (bij natuurlijk lage grondwaterstand)
- groene lijn is de verlaging tijdens bemalen in een extreem natte periode (bij natuurlijk hoge grondwaterstand)
- rode gestippelde lijn is de natuurlijk lage grondwaterstand (voor meer informatie zie bijlage 1.2)

Wanneer de grondwaterstand niet verlaagd wordt beneden de natuurlijk lage grondwaterstand zijn er (door bemaling) verwaarloosbare negatieve gevolgen. Het gebied (afstand tot project) waar de grondwaterstand verlaagd wordt beneden de natuurlijk lage grondwaterstand wordt de reikwijdte van de bemaling genoemd. De reikwijdte is samengevat in de onderstaande tabel.

onderdelen	prognose reikwijdte ¹ [m] watervoerende laag 1
riolering	22,3 (16,5~42,3)

¹ Het getal betreft de afstand tot waar 5cm verlaging beneden de natuurlijk laagste grondwaterstand verwacht wordt. Het getal tussen haakjes betreft de bandbreedte afstand waar een verlaging beneden de natuurlijk laagste grondwaterstand mogelijk is, de bandbreedte is bepaald door een berekening bij extreem hoge tot extreem lage natuurlijke grondwaterstand.

Grondwaterstroming

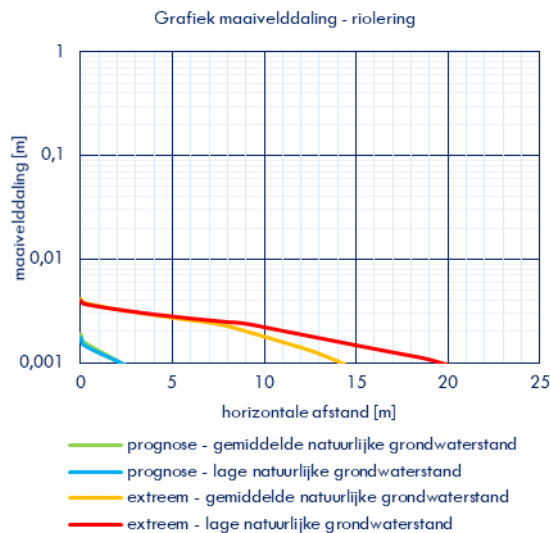
In de onderstaande tabel is weergegeven op welke afstand (ten opzichte van de bemaling) het grondwater 1 m verplaatst en 10 m verplaatst door de bemaling. Daarnaast is de bemalingszone¹ weergegeven. Deze rekenwaarden zijn relevant voor bevoegd gezag bij het beoordelen van effecten op mobiele (grondwater) objecten zoals bodemenergie of grondwaterverontreiniging.

verplaatsing [m] grondwater (bandbreedte)	bemalings- zone water- voerende laag 1	1 m verplaatsing water- voerende laag 1	10 m verplaatsing water- voerende laag 1
riolering	9 (6~13)	48 (29~67)	9 (5~12)

¹ Bemalingszone = gebied rondom bemaling waarbij geldt dat het grondwater in de bemaling terecht komt

Maaiveldddaling

In de onderstaande grafiek is weergegeven welke maaiveldddaling verwacht wordt in de omgeving van een bemaling (horizontale as is de afstand ten opzichte van het project). Daarbij zijn vier scenario's¹ beschouwd.

In de onderstaande tabel is de maximale afstand ten opzichte van de bemaling weergegeven waar 3 mm en 8 mm maaiveldddaling wordt verwacht bij de 4 scenario's. De waarden in de tabel zijn bepaald door bij de grondwaterstandsverlaging de bijhorende maaiveldddaling te zoeken. Opgemerkt wordt dat de maaiveldddaling niet opgeteld moet worden van verschillende onderdelen welke overlappen met elkaar.

Afstand [m] 3 mm en 8 mm "maai veld d d a l i n g per scenario	3mm scenario 1	3mm scenario 2	3mm scenario 3	3mm scenario 4	8mm scenario 1	8mm scenario 2	8mm scenario 3	8mm scenario 4
riolering	0	0	3	4	0	0	0	0

¹ De volgende scenario's zijn beschouwd:

- Prognose – gemiddelde grondwaterstand: dit is de maaiveldddaling bij een gemiddelde natuurlijke grondwaterstand en een normale voorbelasting van de bodem (kans dat dit optreedt is circa 50%);
- Prognose – lage grondwaterstand: dit is de maaiveldddaling bij een zeer lage natuurlijke grondwaterstand en een normale voorbelasting van de bodem;
- Extreem – gemiddelde grondwaterstand: dit is de maaiveldddaling bij een gemiddelde natuurlijke grondwaterstand en een geringe voorbelasting van de bodem;
- Extreem – lage grondwaterstand: dit is de maaiveldddaling bij een zeer lage natuurlijke grondwaterstand en een geringe voorbelasting van de bodem (kans dat dit optreedt is <1%)

¹¹ Bij 8 mm maaiveldddaling (of meer) is het gewenst een schadeprognose uit te voeren bij de gevoelige objecten. Bij 3 mm maaiveldddaling (of meer) is het gewenst een (exterieur) vooropname uit te voeren bij gevoelige objecten.

Bijlage 1.6 – Analyse (GIS-kaarten) en effect op omgeving

Effect Belendingen

Bouwjaar belendingen (kadaster – Basisregistraties Adressen en Gebouwen)

Kadaster - Basisregistraties Adressen en Gebouwen legenda

■ Pand voor 1800	■ Pand 1945 - 1960	■ Pand 2005 - heden
■ Pand 1800 - 1850	■ Pand 1960 - 1975	
■ Pand 1850 - 1900	■ Pand 1975 - 1985	
■ Pand 1900 - 1930	■ Pand 1985 - 1995	
■ Pand 1930 - 1945	■ Pand 1995 - 2005	

Het effect van de bemaling op de belendingen is ingeschat met behulp van de SBR richtlijn (1). De schadecategorie is bepaald met behulp van de maaiveldval berekeningen “prognose” en “extreem” en beoordeling effect op houten funderingsdelen.

Schadecategorieën 1 tot en met 3 vallen nog onder de niet-voorzienbare schade en zijn dan ook verzekeraar. Schadecategorie 4 valt onder voorzienbare schade is niet verzekeraar. In de onderstaande tabel is per belending weergegeven in welk effect verwacht wordt door de bemaling.

Belendingen	Bouwjaar	Verwachting (inschatting of op basis van archiegegevens) funderingswijze	BK hout [m+NAP]	Droog- stand [dagen]	Maaiveld- daling [mm]	Gebouw- zakking ¹ [%]	Rotatie gebouw ^{II}
A. van Velsenstraat 2-8	2013	beton stuit	geen	0	0~3	7%	<1:5000
Pickéstraat 22-28	2004	beton stuit	geen	0	0~2	7%	<1:5000
Pickéstraat 40	1909	op staal	geen	0	0~1	75%	<1:5000
Pickéstraat 42	1900	op staal	geen	0	0	75%	<1:5000
Pickéstraat 44	1866	op staal	geen	0	0	75%	<1:5000
Pickéstraat 46	1843	op staal	geen	0	0	75%	<1:5000
Ruijgenhoek 1-11	2002	beton stuit	geen	0	0	7%	<1:5000
Pickéstraat 38	1977	op staal	geen	0	0	75%	<1:5000
Kerkhofpad 17-25	1894~1960	op staal	geen	0	0	75%	<1:5000
Pickéstraat 6-12	1875~1900	op staal	geen	0	0	75%	<1:5000
A. van Velsenstraat 1	2019	beton stuit	geen	0	0~1	7%	<1:5000

In de onderstaande tabel is aangegeven welk effect verwacht wordt bij de belendingen. In kleuren is aangegeven of het effect op de belendingen acceptabel is in de huidige bouwpraktijk (volgens SBR273.98). De kleuren groen, geel en oranje zijn acceptabel in de tabel. Bij geel en oranje in de tabel is monitoring vereist zodat schade beheerst kan worden, bij groen is dit optioneel (wegens de lage kans). Bij rood of paars in de tabel is er sprake dat onaanvaardbare schade waarschijnlijk optreedt, in dit geval zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk. Deze aanvullende maatregelen kunnen bestaan uit compenserende maatregelen (financieel of constructief versterken), aanpassing bouw wijze, etc.

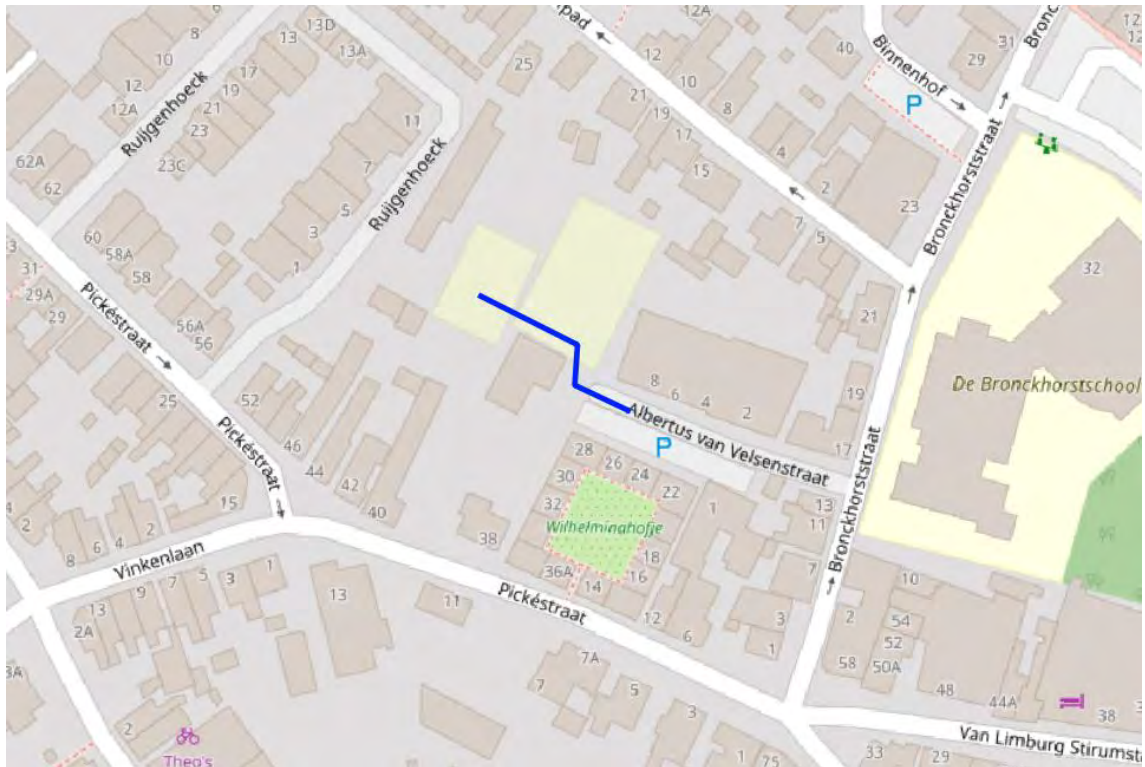
Belendingen	aantal	effect houten palen	schade- categorie prognose	schade- categorie extreem	architectonische schadekans	constructieve schadekans
A. van Velsenstraat 2-8	1	geen effect	0	0	geen	geen
Pickéstraat 22-28	4	geen effect	0	0	geen	geen
Pickéstraat 40	1	geen effect	0	0~1	extreem geringe kans	geen
Pickéstraat 42	1	geen effect	0	0	geen	geen
Pickéstraat 44	1	geen effect	0	0	geen	geen
Pickéstraat 46	1	geen effect	0	0	geen	geen
Ruijgenhoek 1-11	6	geen effect	0	0	geen	geen
Pickéstraat 38	1	geen effect	0	0	geen	geen
Kerkhofpad 17-25	5	geen effect	0	0	geen	geen
Pickéstraat 6-12	2	geen effect	0	0	geen	geen
A. van Velsenstraat 1	1	geen effect	0	0	geen	geen

¹ Het percentage dat het gebouw zakt ten opzichte van de verwachte maaiveld daling. Dit percentage is afgeleid uit de SBR273.98 richtlijn.

^{II} Het zettingsverhang is bepaald ter plaats van het gebouw, deze is vermenigvuldigd met het gebouwszakking percentage om te bepalen hoeveel het gebouw zal roteren

Effect grondwatergebruikers

Grondwatergebruikers (WKOtool)

- *Open_bodemenergiesystemen*
- *Grondwateronttrekking*

Er is geen actieve WKO of grondwatergebruiker binnen de reikwijdte gevonden. Er zijn geen negatieve effecten wat betreft dit onderwerp.

Mobiele verontreiniging

Bodemverontreinigingen (bodemloket.nl)

Rijkswaterstaat bodemloket legenda

- Gesaneerd
- Onderzoek uitgevoerd, geen noodzaak tot verder onderzoek of sanering
- Onderzoek uitgevoerd, verder onderzoek kan noodzakelijk zijn
- Historische activiteit bekend

Het effect op mobiele verontreinigingen is ingeschat met behulp van RIZA rapport nummer 2002.025. Nadat de retardatiefactor is bepaald, is uitgerekend in welke mate de meest mobiele stof (per vlek) verplaatst (zowel horizontaal als nieuw verontreinigd volume). Op het moment dat er sprake is van overschrijding dan betekent dit dat de mobiele verontreiniging meer dan 5 m verplaatst of als er sprake is van meer dan 100 m³ nieuw verontreinigd volume. In de onderstaande tabel is per mobiele verontreiniging weergegeven welk effect verwacht wordt.

Mobiele verontreiniging	diameter vlek [m]	diepte [m+NAP]	richting	retardatie-factor	ver-plaatsing [m]	nieuw volume [m ³]	overschrijdings-kans ¹ [%]
Pickestraat 14-30	4	0,2~-1,2	noord	16 (xylenen)	0~0,1	0,5~0,7	0%

¹ De overschrijdingskans is ingeschat door de verplaatsing bij verschillende uitgangspunten te vergelijken (hoge/lage grondwaterstand, hoge/lage doorlatendheid, etc.)

Natuur, landbouw, archeologie en/of oppervlaktewater

Natura 2000 gebieden

Natura 2000 gebieden (Publieke Dienstverlening op kaart) legenda

 Habitatrictlijn	 Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn
 Vogelrichtlijn	 Vogelrichtlijn, Habitatrictlijn en Natuurbeschermingswet
 Habitatrictlijn en Natuurbeschermingswet	
 Vogelrichtlijn en Natuurbeschermingswet	

Gewassen (basisregistratie percelen)

Basisregistratie Percelen (Dienst Regelingen) legenda

 Bouwland	 Overige
 Grasland	
 Braakland	
 Natuurterrein	

Op het moment dat er gewassen aanwezig zijn, dan wordt dit weergegeven als “bouwland” (geel) in de bovenstaande figuur, deze gewassen zijn per definitie gevoelig voor een wijziging van de grondwaterstand in het groeiseizoen (maart-november). Groen (grasland) is niet afhankelijk van de grondwaterstand, er ontstaat hier in de praktijk geen schade bij bemalingen naast gras.

Tot slot is braakland (onbegroeide grond) niet gevoelig voor grondwaterstandsverlaging. Wel is natuurterrein gevoelig (bomen, struiken, etc.), de natuur wordt overigens ook bepaald met behulp van luchtfoto's en overige bronnen (niet alleen met de basisregistratie).

Archeologie en rijksmonumenten

IKAW Monumentenkaart, Rijksdienst Cultureel Erfgoed legenda

- Locatie Rijksmonument
- Omtrek locatie archeologie (IKAW)

De natuur, landbouw, archeologie en oppervlaktewater zijn gevoelig voor een verlaging van de freatische grondwaterstand. Aan de hand van de verwachte grondwaterstandsverlaging is per object in de omgeving ingeschat of er sprake is van een shadekans. Een shadekans is aanwezig bij een verlaging welke groter is dan 0,05 m.

Opgemerkt dat bij natuur en landbouw alleen shade verwacht wordt bij werkzaamheden in het groeiseizoen (periode maart tot en met november). De shade bij landbouw en natuur is bij een korte bemalingsperiode (<7 dagen) meestal verwaarloosbare groeishade. Bij langere freatische grondwaterstand verlagingen in het groeiseizoen kan gedacht worden aan ernstige gevolgen (zoals grote groeishade tot afsterven natuur/gewassen/dieren).

In de onderstaande tabel is per object weergegeven welk effect verwacht wordt.

natuur	categorie	polder	bodemweerstand [dagen]	oppervlakte [m ²]	verlaging freatisch [m]	shadekans [%]	prognose debiet wegzigging [m ³ /dag]
boom Wilhelminahofje	natuur	ja			0,3~0,4	10%	

Groen = shade onwaarschijnlijk, geen aanvullende stappen noodzakelijk;

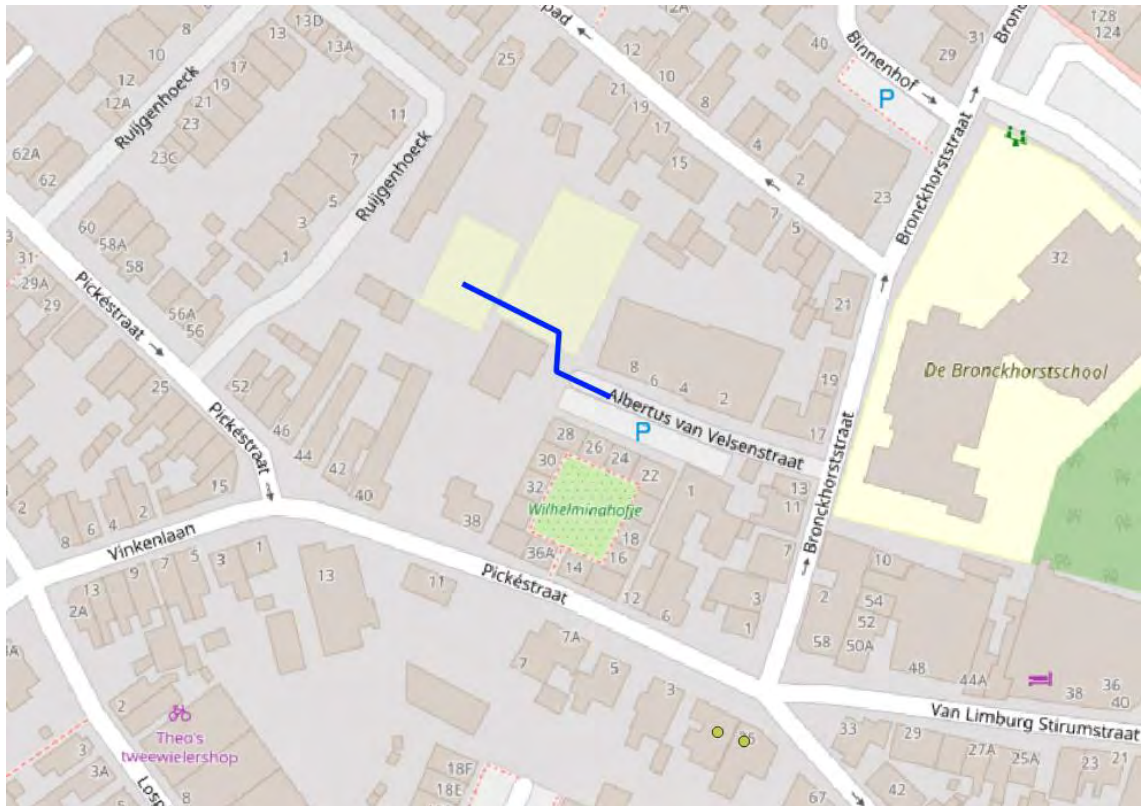
Geel = shade mogelijk, minimale monitoring gewenst;

Oranje = shade waarschijnlijk, monitoring en plan maatregelen gereed;

Rood/paars = shade zeer waarschijnlijk, monitoring, plan en compenserende maatregelen direct installeren/uitvoeren.

Spoor en waterkering

Open street map (spoor)

Open Street Map

Snolweg	Fietspad	Water
Hoofdweg	Promenade	Grasland
Regionale weg	Spoorbaan	Akkerland
Lokale weg	Bomen	

Waterkeringen en gebieden bevoegd gezag

✓ Waterkering

■ Beschermingszone

Er is geen waterkering, infrastructuur en/of spoorbaan binnen de reikwijdte van de bemaling gevonden.

Bijlage 1.7 – Risicoanalyse project

Dit project wordt beoordeeld op basis van de risico's en gevoeligheid voor details (van uitvoering). Geconcludeerd is dat de moeilijkheidsgraad van dit project laag is.

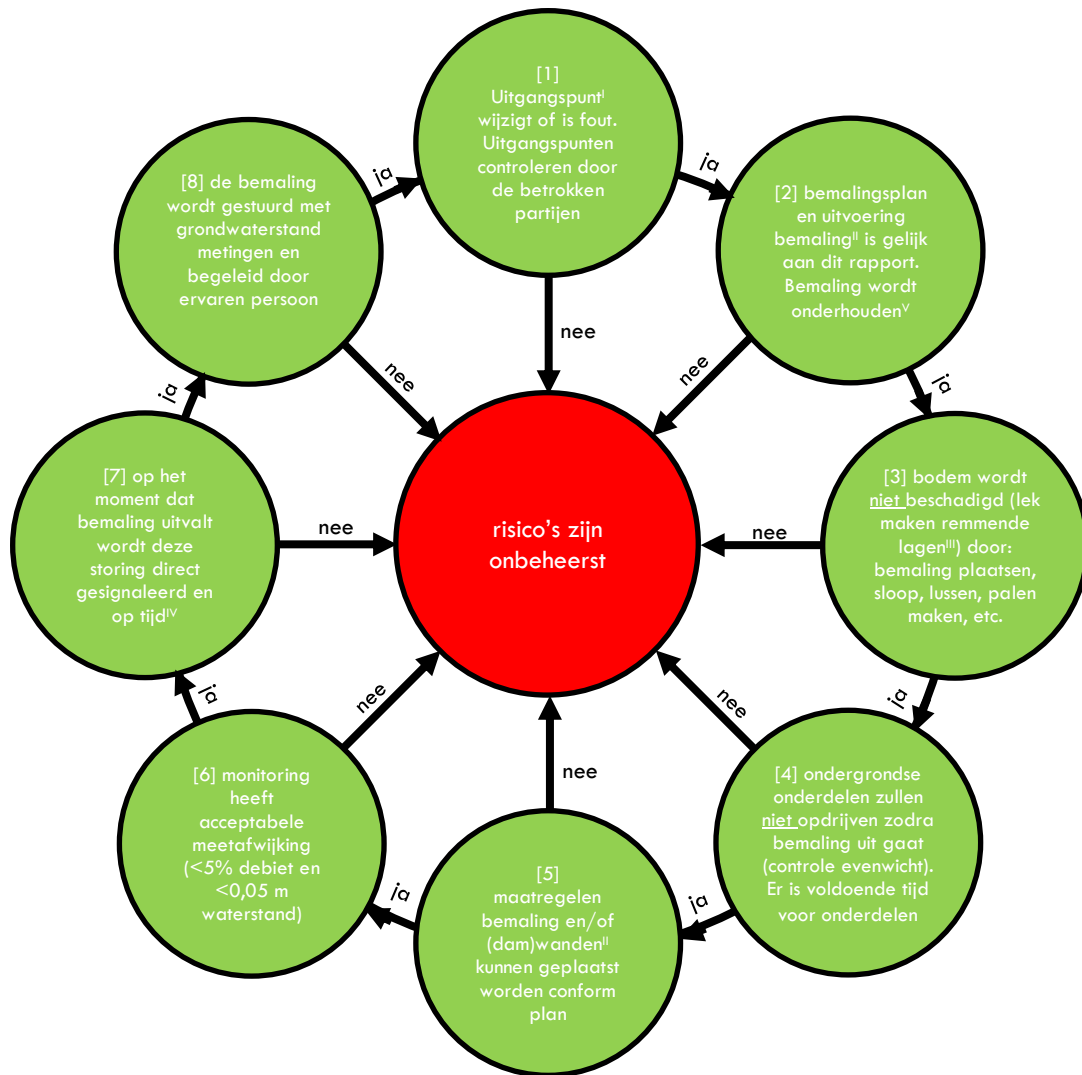
Algemene toelichting

- Lage moeilijkheidsgraad bemaling: de bemaling kan naar verwachting uitgevoerd worden door de meeste partijen;
- Gemiddelde moeilijkheidsgraad bemaling: uit het bemalingsplan moet blijken of de bemalingsaannemer de risico's goed beheerst, indien dit het geval is dan is de kans op slagen goed.
- Hoge moeilijkheidsgraad bemaling: veel details kunnen het resultaat ernstig beïnvloeden. Uit onze ervaring is gebleken dat de kans op problemen hoog is (circa 50%), samenwerking en consensus tussen adviseur en bemalingsaannemer is noodzakelijk. De bemalingsaannemer en adviseur maken in overleg het definitief bemalingsadvies en –plan. Bij onvoldoende onderling vertrouwen zal de adviseur of de bemalingsaannemer genoodzaakt zijn zich terug te trekken. Indien de bemalingsaannemer verder gaat zal deze zelf het definitief bemalingsadvies en –plan op moeten (laten) stellen. Loots kan vervolgens wel een management rol spelen bij de beoordeling van risico's van het plan van de aannemer (zodat duidelijke afspraken ten aanzien van de risicodrager gemaakt kunnen worden).

Kwaliteitsborging

1. Bij een lage moeilijkheidsgraad geen aanvullende stappen, bij een gemiddelde tot hoge moeilijkheidsgraad is de eerste stap te laten beoordelen of de aanbieder en onderaannemer bemaling overeenkomt met het advies (zorg dat dit duidelijk is);
2. Bij een hoge moeilijkheidsgraad wordt de onderaannemer bemaling gevraagd 3 referenties (inclusief contactpersoon wordt hoger beoordeeld) te geven van een vergelijkbare bemaling.

Risicomanagement is een cyclisch proces dat gedurende een project regelmatig moet worden doorlopen. Projecten blijven in beweging, risico's kunnen door de tijd worden ingehaald of zijn afgenomen. Nieuwe risico's kunnen de kop opsteken. Risico's zullen dan ook op regelmatige basis gemonitord en beheerst moeten worden. De onderstaande cyclus moet regelmatig doorlopen worden. Indien een vraag negatief beantwoord zijn de risico's onbeheerst, dat wil zeggen schadekans van het project en/of de omgeving toeneemt.

Figuur 7 – controle cyclus risicomanagement, de 8 basiselementen voor een beheerste bemaling

ⁱ Bijvoorbeeld afmetingen wijzigen, nieuw grondonderzoek is beschikbaar, actuele grondwaterstand wijkt af, in de omgeving een wijziging (nieuwe grondwateronttrekking, belending, etc.)

ⁱⁱ Bij alternatieve afwijkende uitvoeringswijze zijn risico's onbeheerst. Een niet uitvoerbaar ontwerp zo snel mogelijk signaleren is belangrijk ter voorkoming van stagnatie (bijvoorbeeld door obstakels in de bodem). Bij bemalingsmaterieel van lagere kwaliteit extra reserve bronnen/pompen toepassen.

ⁱⁱⁱ Remmende lagen zijn bijvoorbeeld klei, veen en/of leem

^{iv} De beschikbare tijd is ingeschat en per onderdeel samengevat in tabel 4.1A. De storing moet verholpen worden binnen deze tijd. Bijvoorbeeld een open bemaling faalt en er is 1,5 uur beschikbaar, dit betekent dat de storingsdienst binnen 25 km afstand aanwezig moet zijn (bij snelheid 50km/uur en 1 uur voor voorbereiding en afhandelen storing).

^v In het bemalingsplan en bij de uitvoering wordt onderhoud toegepast zodat de bemaling de gehele periode blijft functioneren en bijvoorbeeld niet zal verstopten of teruglopen in capaciteit.

Indien de controle cyclus positief is, dan zijn de risico's zoals verder bepaald in dit rapport van toepassing en kan worden gesteld dat de bemaling, monitoring en vervolgstappen nog steeds afgestemd zijn op de risico's.

Een **risico** = **gevolg (A=100, B=50 en C=10) x kans^I x aantal gevallen**. De risico's in dit hoofdstuk hebben als doel het inzichtelijk maken voor opdrachtgevers waarom monitoring en vervolgstappen aanbevolen worden. Elke vervolgstap en monitoring komt voort uit een risico en is dus doelmatig.

In de onderstaande figuur is een toelichting gegeven voor de **gevolg** classificering, bij elk risico wordt ingeschat welke classificering het beste past.

Figuur 8 –klasse A tot en met C, de gevolgen zijn rechts van de klasse beschreven in het grijze vlak. Het kan zijn dat een of meerdere gevolgen van toepassing zijn.

In de onderstaande tabel zijn de risico's weergegeven (van hoog naar laag). Risicomanagement is gebaseerd op basis van richtlijnen en praktijkervaring Loots. Het doel van risicomanagement is duidelijkheid voor de opdrachtgever, in een tabel aangeven wat het belangrijkste is en welke maatregelen toe te passen om het beheersen.

! Risico's in onderstaande tabel moeten zo worden vertaald: risico>75=zeer hoog risico, risico>50=hoog risico, risico>25=matig risico en risico<25=laag risico^{II}

tabel 5.4-A

omschrijving risico	G ^{II}	kans	risico	maatregel
door vaste delen in het lozingswater ontstaat een verstopping in het watersysteem bij het lozingspunt door obstakels in de bodem kan bemaling niet tot de noodzakelijke diepte worden geplaatst, hierdoor ontstaat vertraging of de bemaling moet aangepast worden	B	95%	48	het toepassen van een zandvanger voor het lozingspunt
bevoegd gezag heeft geen toestemming kunnen geven voor de startdatum bemaling, hierdoor vertraagd het project. Of (kleine kans) nieuwe wetgeving of beschermd gebied wordt geïntroduceerd na rapportagedatum waardoor uitgangspunt van rapport niet meer klopt.	B	50%	25	onderzoek naar obstakels, proberen obstakels te verwijderen/verleggen, proces/locatie plaatsen bemaling aanpassen, eventuele vertraging incalculeren
het water verkleurd bij lozingspunt (door ijzer), hierdoor ontstaat schade aan het milieu	B	10%	5	Altijd zo spoedig mogelijk grondwateronttrekking melden bij bevoegd gezag, tenminste 4 weken voor start bemaling de grondwateronttrekking en lozing van grondwater aanvragen
	B	5%	3	de kleur bij het lozingspunt visueel beoordelen en registreren (foto). Bij verkleuring en lage debieten (<5 m ³ /uur) is de oplossing (tijdelijk) lozen op vuilwaterriool.

^I De kans dat een **gevolg** zal optreden is bepaald door meerdere berekeningen uit te voeren per risico (bijvoorbeeld debiet uitrekenen bij hoge + lage doorlatendheid en hoge + lage grondwaterstand). Een hoge grondwaterstand (2,5% kans op voorkomen) x een hoge doorlatendheid (2,5% kans van voorkomen) resulteert bijvoorbeeld in een hoog debiet (waarvan de kans dat deze optreedt kleiner is dan 1% (2,5% x 2,5%). Zo zijn ook voor omgevingsobjecten beoordeeld welk effect zal optreden bij hoge, gemiddelde en lage grondwaterstand.

^{II} G= gevolg klasse

omschrijving risico	G ^{II}	kans	risico	maatregel
				Bij hogere debieten zal maatwerk (ontijzering) noodzakelijk zijn.
het debiet of de grondwaterstandverlaging is (aanzienlijk) meer dan verwacht. Hierdoor moet de bemaling aangepast worden en/of is er (mogelijk) meer omgevingsbeïnvloeding	A	2%	2	geen maatregelen niet noodzakelijk wegens lage kans.
geconcludeerd is dat de moeilijkheidsgraad van dit project laag is.	A	1%	1	bemalingsplan laten opstellen en toetsen
bij natuur/bomen zakt de grondwaterstand, in het groeiseizoen zal schade ontstaan. De schade kan bestaan uit minder groei tot afsterven groen.	C	10%	1	het meten van de grondwaterstand, bij een te lage grondwaterstand het groen besproeien met geschikt water. Het is gewenst een wateraftappunt te realiseren in de lozingsroute.
een schadelijke stof (volgens BLBI) wordt in een te hoge concentratie geloosd in lozingspunt(en), hierdoor ontstaat schade aan het milieu	A	1%	1	toepassen benodigde waterzuivering stappen. Daarnaast altijd opletten (stank/verkleuring) en bij twijfel direct actie ondernemen. Wanneer het water (mogelijk) niet voldoet aan de BLBI norm, dan overleg met geohydroloog over toe te passen maatregelen.

Bijlage 2 – Gegevens lozingsroute (grondwaterkwaliteit)

De hoeveelheid chloride, ijzer en zeer fijne delen (silt) mag niet te hoog zijn bij een lozing van grondwater. De fijne delen (silt) moeten door bronconstructie en zandvanger afgevangen worden. In de onderstaande tabel is de verwachte hoeveelheid ijzer en chloride in het grondwater weergegeven.

chloride ¹ (Cl) en ijzer (Fe) [mg/L]	Cl WVL 1	Fe WVL 1
Alle onderdelen	150~250	?

- ! De hoeveelheid chloride is afgeleid met behulp van het grondwatermodel + het brak-zout en zoet-brak grensvlak (Deltares digitale atlas natuurlijk kapitaal);
- ! De hoeveelheid ijzer (indien bekend) wordt afgeleid uit milieukundig bodemonderzoek, dinoloket (archief) gegevens in de omgeving en/of TNO NITG02-166A onderzoek.

Grondwaterkwaliteit in relatie tot BLBI

Stoffen in het grondwater op de projectlocatie zijn vergeleken met Besluit Lozen Buiten Inrichtingen (BLBI), in de onderstaande tabel staan de stoffen welke hoger zijn dan eis (tabel 3.1B van de eis) in BLBI. Bij “geen” zijn er geen grondwaterverontreinigingen gevonden.

BLBI stoffen ¹ [µg/L]	WVL 1
Alle onderdelen	onopgeloste bestanddelen (100/20)

- ! Grondwaterkwaliteit is ingeschat op basis van enkele steekmonsters en/of visuele waarnemingen (indien opdrachtgever een milieukundig bodemonderzoek heeft aangeleverd bij Loots). In de praktijk kunnen afwijkingen optreden. Bij een vermoeden (aanwezigheid grondwaterverontreiniging) tijdens de uitvoering moet dit direct gesignaleerd worden.

Het grondwater wordt geloosd in het oppervlaktewater/riool. Het uitgangspunt is dat het water bij het lozingspunt (oppervlaktewater of hemelwaterriool) niet zal bruinkleuren en dat er geen visuele verontreiniging plaatsvindt.

¹ Bij dikke watervoerende lagen zal de chlorideconcentratie lager zijn en langzaam toenemen. De reductie is ingeschat en tussen haakjes in procenten weergegeven

² Achter elke stof staat tussen haakjes twee waarden. De linker waarde is de waargenomen concentratie van de stof, de rechter waarde is de eis welke overgenomen is uit BLBI (tabel 3.1B in het besluit)

Analyse chloride en ijzer

In de onderstaande tabel is per onderdeel chloride en ijzer in grondwater weergegeven. Een concentratie chloride hoger dan 1000 mg/L (grens zoet-brak) wordt beschouwd als onacceptabel om te lozen in een zoetwater lichaam. Een concentratie ijzer hoger dan 5 mg/L wordt beschouwd als risicovol (in relatie tot verkleuring) om te lozen in een zoetwater lichaam.

concentratie chloride (zout) en ijzer	Prognose chloride start	Prognose chloride eind	ijzer hoger dan 5 mg/L
riolering	150~250	150~250	?

Analyse zoet-zout grensvlak

Het zoet-zout grensvlak wordt niet beïnvloed wegens diepe ligging beneden bemaling.

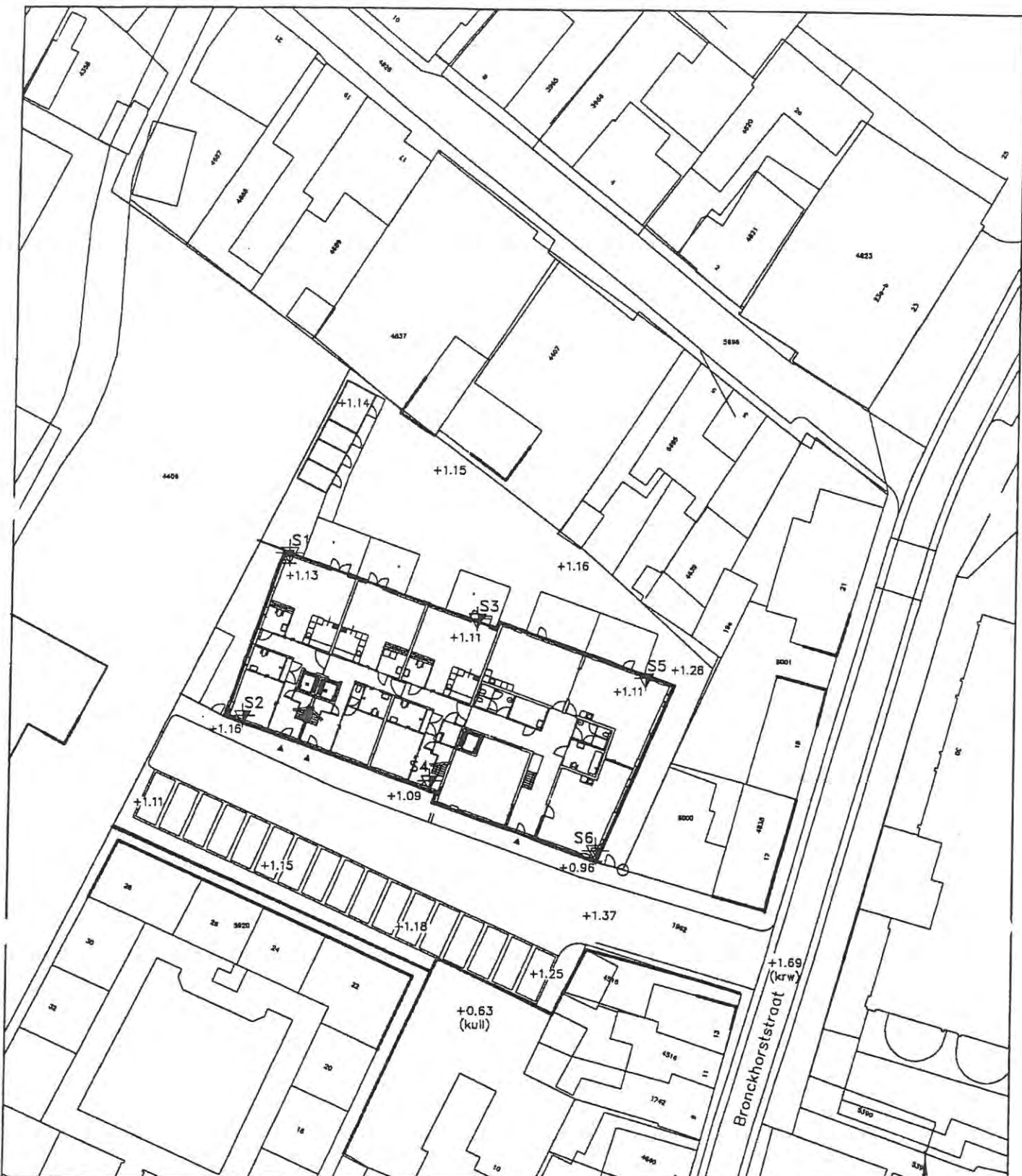
Analyse BLBI (besluit lozen buiten inrichtingen)

In de onderstaande tabel is per onderdeel weergegeven welke stoffen de emissienorm (besluit lozen buiten inrichtingen) overschrijden in het grondwater.

BLBI stoffen prognose	Stof (prognose/norm) [$\mu\text{g/L}$]
riolering	onopgeloste bestanddelen (100/20)

- ! De resultaten in dit hoofdstuk zijn indicatief, grondwaterkwaliteit monsternamen zijn altijd een steekproef (volume watermonster is klein ten opzichte van volume bemaling). Over het algemeen betekent dit dat concentraties in het lozingswater meestal (aanzienlijk) lager zijn dan de extremen in het milieukundig onderzoek. Soms is er een "niet gevonden grondwaterverontreiniging" welke in de bemaling komt, de omvang van een "niet gevonden grondwaterverontreiniging" is klein (anders was deze wel gevonden). De kans is gering dat de emissienorm hoger is dan de prognose, echter de kans is niet nihil. Tijdens uitvoering moet bij twijfel (stank of visuele verontreiniging bij lozingspunt) direct actie worden ondernomen.

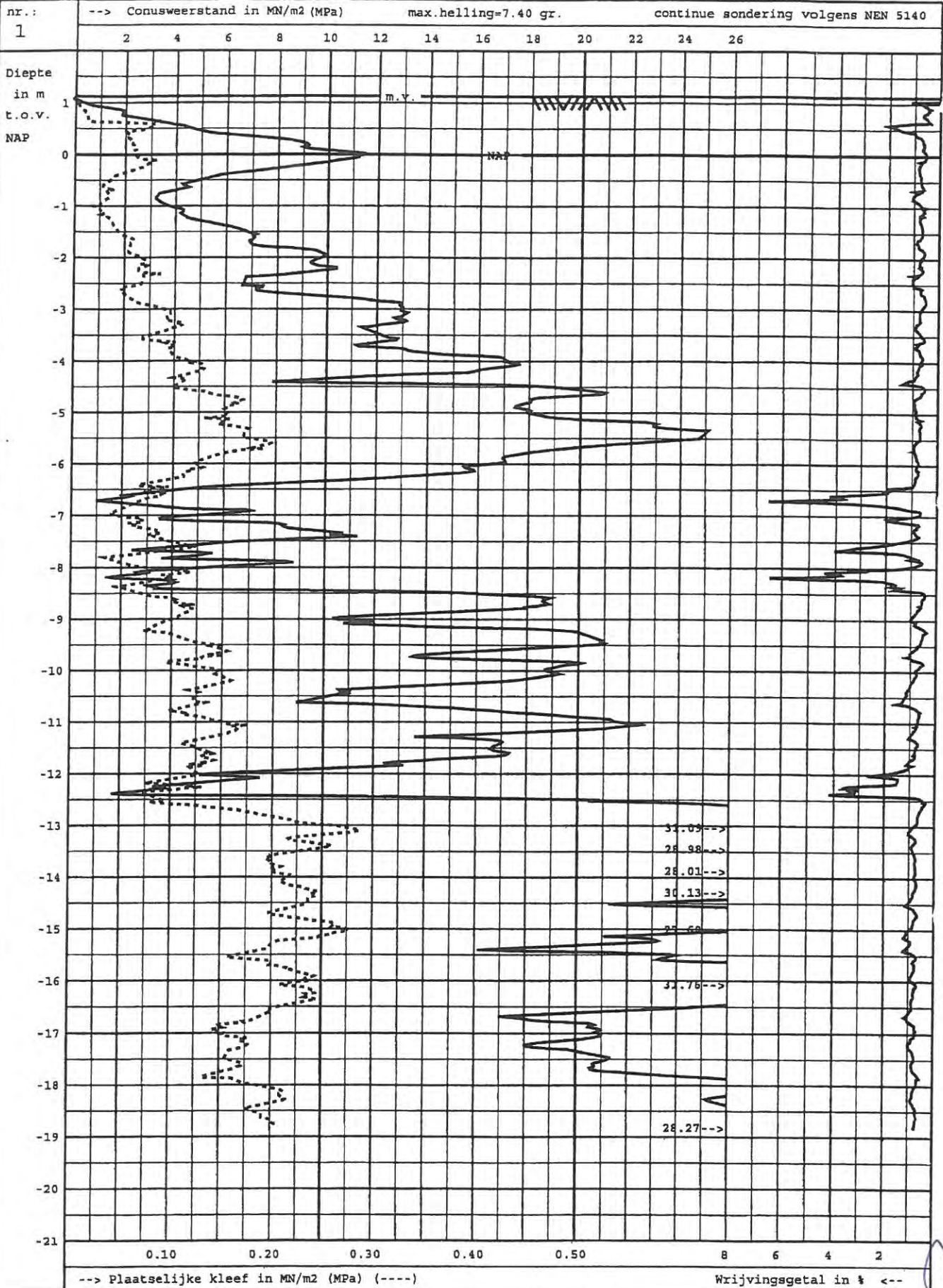
Bijlage 3 – Grondonderzoeken

- ▼ Sondering nog uitvoeren
- ▼ Sondering
- ▼ Sondering met Kleefmeting
- ⊕ Boring
- Boring met ongeroerde monsters
- ⊕ Peilbuis
- Tekening overgenomen van derden
- Hoogten in meter t.o.v. NAP

	Project Bronckhorststraat te Noordwijk.	kaartblad:	schaal: 1:500
		get.: 15.09.2010	opdr. nr.: S 10.228
	SITUATIE	gew.:	nr.:

Project
Bronckhorststraat
te Noordwijk.

TJADEN
Adviesbureau voor Grondmechanica B.V.
<http://www.tjaden-grondmechanica.nl>

Electrische mantelconus/CF

mv = NAP +1.13 m

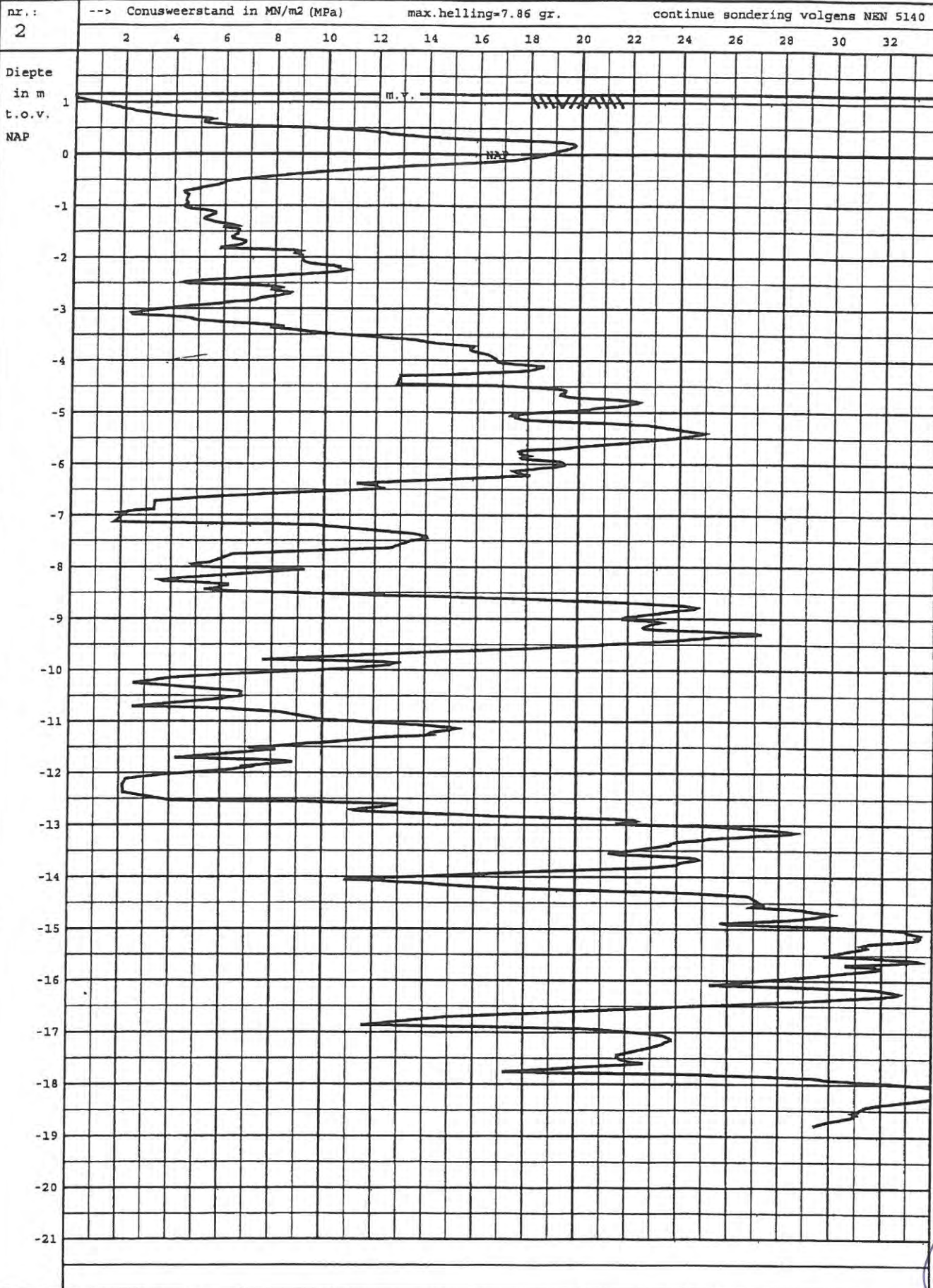
uitv.: 13-09-10 09:16

get.: 15-09-10

opdr. S 10.228
nr.:

nr.: 1

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Project
Bronckhorststraat
te Noordwijk.

TJADEN
Adviesbureau voor Grondmechanica B.V.
<http://www.tjaden-grondmechanica.nl>

Electrische mantelconus/CF

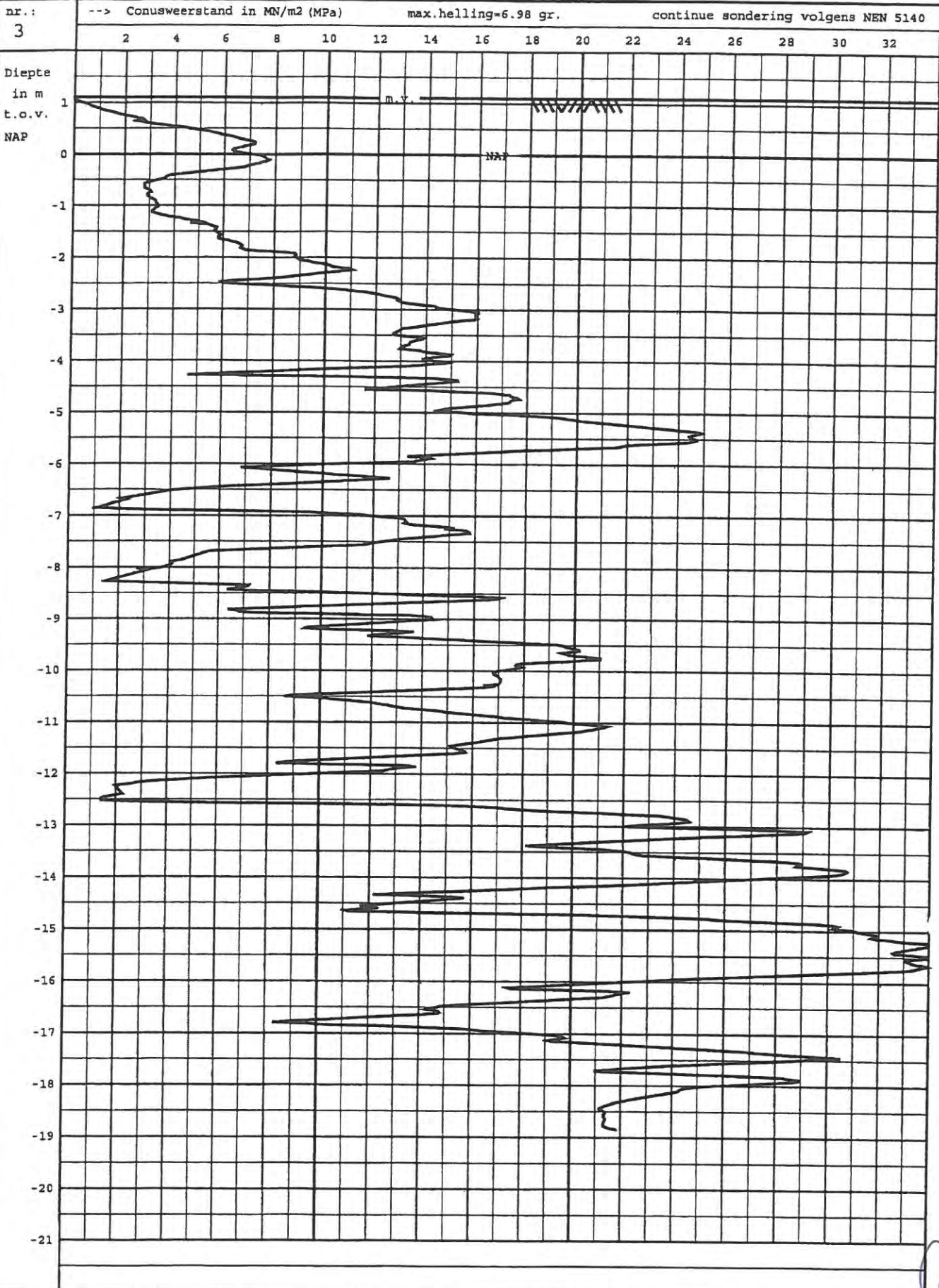
mv = NAP +1.16 m

uitv.: 13-09-10 09:42

get.: 15-09-10

opdr. S 10.228
nr.:

nr.: 2

Project
Bronckhorststraat
te Noordwijk.

TJADEN
Adviesbureau voor Grondmechanica B.V.
<http://www.tjaden-grondmechanica.nl>

Electrische mantelconus/CF

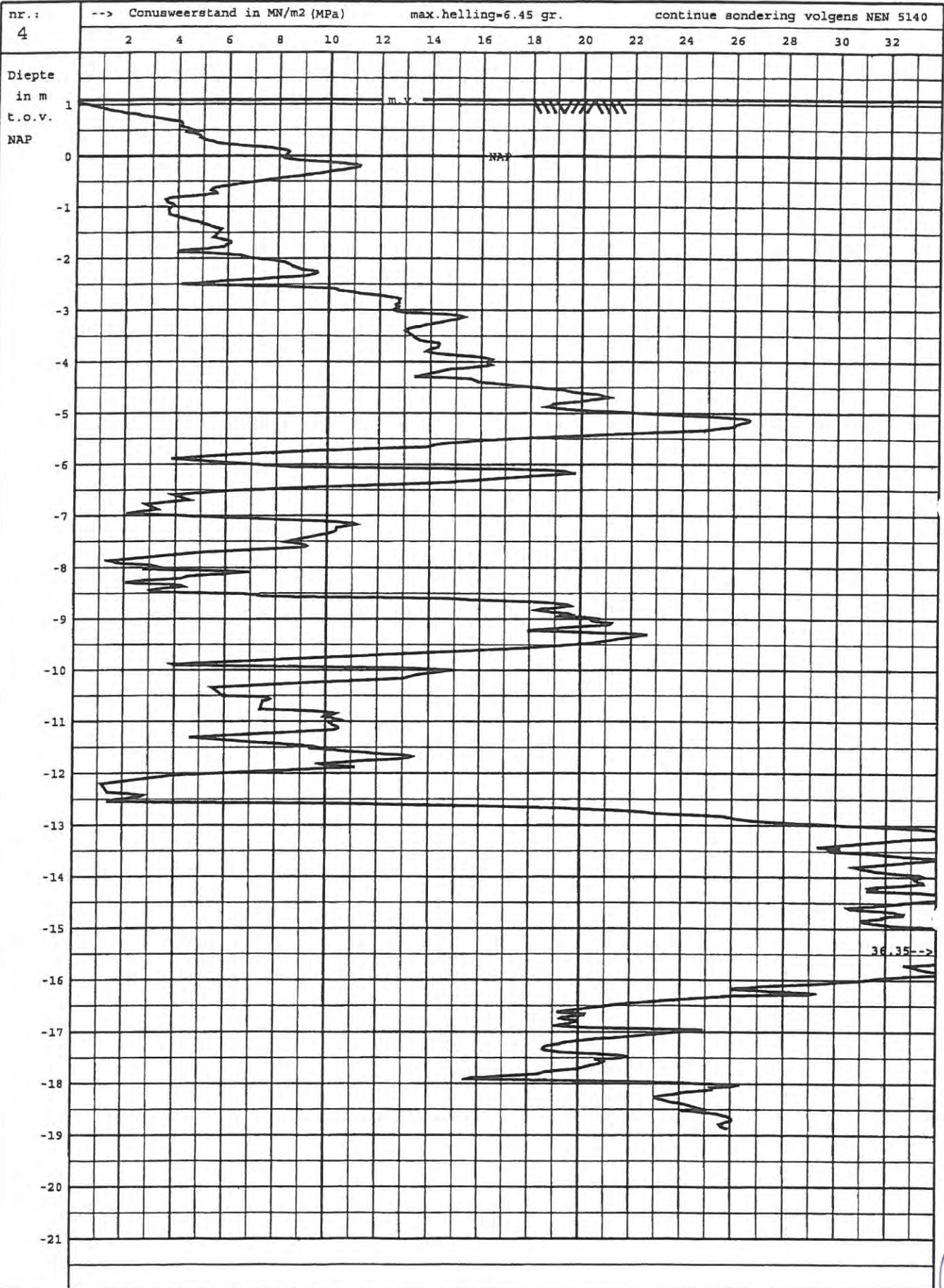
mv = NAP +1.11 m

uitv.: 13-09-10 08:37

get.: 15-09-10

opdr. S 10.228
nr.:

nr.: 3

Project
Bronckhorststraat
te Noordwijk.

TJADEN
Adviesbureau voor Grondmechanica B.V.
<http://www.tjaden-grondmechanica.nl>

Electrische mantelconus/CF

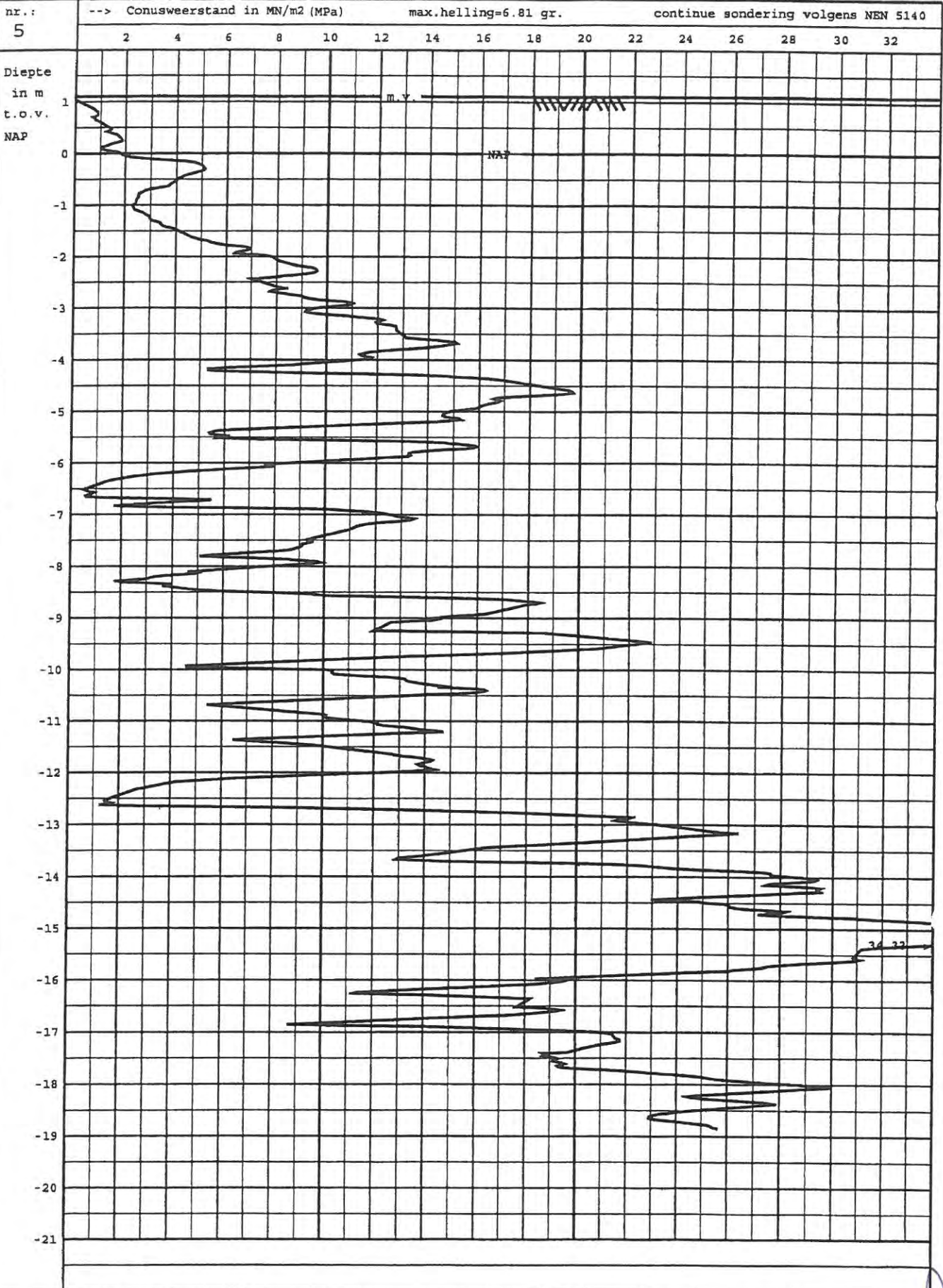
mv = NAP +1.09 m

uitv.: 13-09-10 08:13

get.: 15-09-10

opdr. S 10.228
nr.:

nr.: 4

Project
Bronckhorststraat
te Noordwijk.

TJADEN
Adviesbureau voor Grondmechanica B.V.
<http://www.tjaden-grondmechanica.nl>

Electrische mantelconus/CF

mv = NAP +1.11 m

uitv.: 13-09-10 10:06

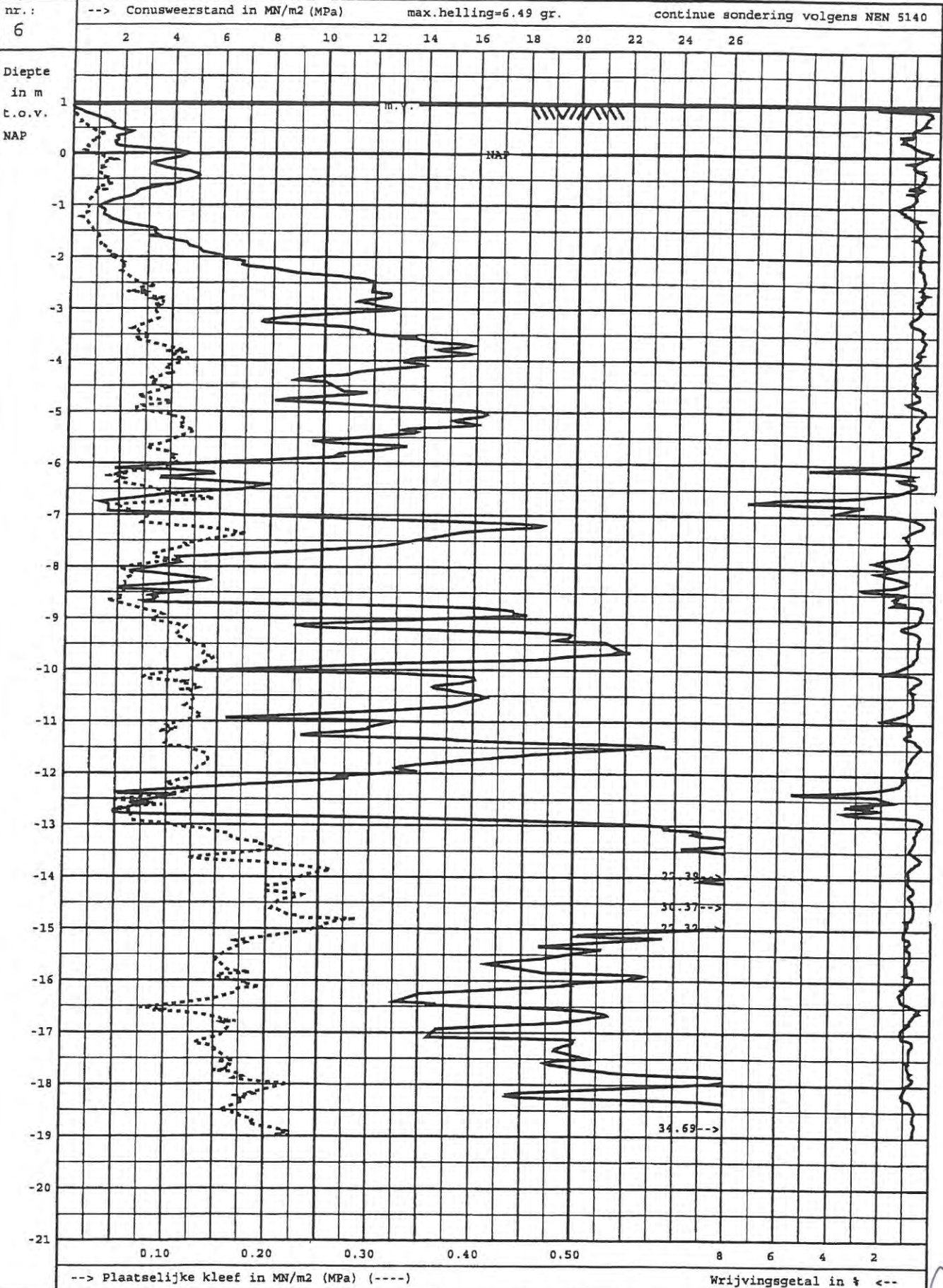
get.: 15-09-10

opdr. S 10.228

nr.:

nr.: 5

[Handwritten signature]

Project
Bronckhorststraat
te Noordwijk.

TJADEN
Adviesbureau voor Grondmechanica B.V.
<http://www.tjaden-grondmechanica.nl>

Electrische mantelconus/CF

mv = NAP +0.96 m

uitv.: 13-09-10 10:30

get.: 15-09-10

opdr. nr.: S 10.228

nr.: 6